

Съвременен превод

Language: български (Bulgarian)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Bulgarian Easy-to-Read Version © 2000 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-16 from source files dated 2017-08-16.

f81bdf6b-f64b-5c00-a70f-cb43437b4e56

ISBN: 978-1-5313-1300-5

Евангелието според

Йоан

Идването на Месията

1 В началото беше Словото. И Словото беше с Бога. Това, което бе Бог, беше Словото.

² Словото беше с Бога в началото.

³ Всичко бе създадено чрез него и нищо не бе създадено без него.

⁴ В него бе животът и този живот донесе светлина на хората.

⁵ Светлината свети в тъмнината и тъмнината не можа да я угаси.*

⁶ Бог изпрати човек на име Йоан. ⁷ Той дойде като свидетел да изяви кой е светлината, за да могат всички да повярват чрез неговото послание. ⁸ Самият той не беше светлината, но дойде, за да свидетелства за светлината. ⁹ В света идваше истинската светлина, която осветлява всеки човек.

¹⁰ Той бе в света и светът бе създаден чрез него, но светът не го позна. ¹¹ Той дойде в собствения си свят, но народът му не го прие.

¹² На тези обаче, които го приеха и повярваха в него, той даде правото да станат Божии деца — ¹³ деца, родени не по естествения начин, нито по човешко желание или съпружеска воля, а родени от Бога.

¹⁴ Словото стана човек и живя между нас. И видяхме славата му — слава на единствения син на Отца. Той бе пълен с благодат и истина. ¹⁵ За него свидетелства Йоан, като провъзгласяваше: „Ето този, за когото казвах: «Този, който идва след мен, ме превъзхожда във всичко, защото е съществувал преди мен.»“

¹⁶ Поради всичко, което е Синът,[†] ние всички получихме от него благословение след благословение.[‡] ¹⁷ Законът беше даден чрез Моисей, но благодатта и истината дойдоха чрез Исус Христос. ¹⁸ Никой никога не е виждал Бога. Единственият Син, който е Бог и е най-близо до Отца, ни го разкри.[¶]

Свидетелството на Йоан Кръстител

(Матей 3:1-12; Марк 1:2-8; Лука 3:15-17)

¹⁹ Ето какво бе свидетелството на Йоан, когато юдейските водачи в Ерусалим изпратиха при него няколко свещеници и левити да го попитат: „Кой си ти?“

²⁰ Той им отговори открито, без да се отклонява от въпроса: „Аз не съм Месията.“

²¹ „Тогава кой си? — попитаха те. — Илия?“

„Не“ — отговори той.

„Пророкът,[§] когото очакваме?“

„Не“ — отвърна Йоан.

²² Тогава те го попитаха: „Кой си ти? Отговори ни, за да кажем на онези,

*1:5 *угаси* Или: „разбере, схване“.

†1:16 *всичко, което е Синът* Букв.: „От неговата пълнота“, вероятно „пълнотата на неговата благодат и истина.“ Вж. стих 14.

‡1:16 *благословение след благословение* Букв.: „благодат върху благодат“.

¶1:18 *Единственият Син ... разкри* Или, по-буквално: „Единственият Бог, който е най-близо до Отца, ни го разкри.“ Според някои гръцки ръкописи: „Единственият Син е най-близо до Отца и ни го разкри.“

§1:21 *Пророкът* Споменат още в 1:25. Вероятно се има предвид пророкът, който Бог ще изпрати. Вж. Вт. 18:15-19.

които ни изпратиха. Как ще наречеш себе си?“

²³ Йоан им отвърна с думите на пророк Исаия:

„Аз съм гласът на човек, който вика в пустинята:

«Прокарайте прав път за Господа!»“

Исаия 40:3

²⁴ Тези хора бяха изпратени от фарисеите. ²⁵ Те го попитаха: „Ако не си Месията, Илиа или Пророкът, когото очакваме, защо тогава кръщаваш хората?“

²⁶ Йоан отговори: „Аз кръщавам с вода, но сред вас има Един, когото не познавате. ²⁷ Той идва след мен и аз не съм достоен дори връзките на сандалите му да развържа.“

²⁸ Това се случи във Витания, на другия бряг на река Йордан, където Йоан кръщаваше.

Исус — Божието Агне

²⁹ На следващия ден Йоан видя запътилия се към него Исус и каза: „Вижте, това е Божието Агне, което премахва греховете на света! ³⁰ За него говорих, когато казах: «След мен ще дойде човек, който ме превъзхожда във всичко, защото е съществувал преди мен.» ³¹ Самият аз не знаех кой е, но дойдох да кръщавам с вода, за да може Израел да го познае.“

³² Тогава Йоан даде това свидетелство: „Видях Духа да се спуска от небето като гълъб и да остава върху него. ³³ Самият аз все още не знаех кой е той, но Онзи, който ме изпрати да кръщавам с вода, ми каза: «Ще видиш Духа да се спуска и да остава върху някого.

Той е този, който кръщава със Святия Дух.» ³⁴ Аз видях това и свидетелствам, че той е Божият Син.“

Първите ученици на Исус

³⁵ На следващия ден Йоан отново беше там с двама от учениците си. ³⁶ Когато видя Исус да минава, той каза: „Вижте! Това е Божието Агне.“

³⁷ Двамата ученика чуха думите му и тръгнаха след Исус. ³⁸ Исус се обърна, видя ги как вървят след него и ги попита: „Какво търсите?“

Те му казаха: „*Раби* (което в превод означава „Учителю“), къде живееш?“

³⁹ „Елате и ще видите“ — отговори им той. Беше около четири часа. Те тръгнаха с Исус, видяха къде живее и останаха с него през този ден.

⁴⁰ Единият от двамата мъже, които чуха думите на Йоан и последваха Исус, беше Андрей, братът на Симон Петър. ⁴¹ Той веднага намери брат си Симон и му каза: „Намерихме Месията.“ (което в превод означава „Христос“*)

⁴² След това доведе Симон при Исус, който го погледна и каза: „Ти си Симон, синът на Йоан. Ще се наричаш Кифа.“ (което в превод означава „Петър“†)

⁴³ На следващия ден Исус реши да отиде в Галилея. Намери Филип и му каза: „Последвай ме!“ ⁴⁴ Филип беше от Витсаида, града, в който бяха родени Андрей и Петър. ⁴⁵ Филип откри Натанаил и му каза: „Намерихме онзи, за когото Моисей пише в закона и за когото са писали пророците. Това е Исус от Назарет, синът на Йосиф.“

*1:41 *Христос* „Помазаникът“ или Божият избраник.

†1:42 *Петър* Гръцкото име „Петър“, както и арамейското „Кифа“ означават „камък“.

⁴⁶ Натанаил попита: „Нима може нещо добро да дойде от Назарет?“

Филип отговори: „Ела и сам ще видиш.“

⁴⁷ Исус видя запътилия се към него Натанаил и каза за него: „Този човек е истински израелтянин и може да му се вярва.“^{*}

⁴⁸ Натанаил попита: „Откъде ме познаваш?“

Исус отговори: „Видях те, когато беше под смокиновото дърво, преди Филип да те повика.“

⁴⁹ Тогава Натанаил каза: „Учителю, ти си Божият Син. Ти си царят на Израел.“

⁵⁰ Исус отговори: „Ти повярва, само защото ти казах, че съм те видял под смокиновото дърво? Ще видиш още по-удивителни неща от това!“

⁵¹ После добави: „Уверявам ви: ще видите небето да се разтваря и Божиите ангели да се издигат и спускат[†] върху Човешкия Син.“

Сватбата в Кана

2 Два дни по-късно в галилейския град Кана имаше сватба. И майката на Исус беше там. ² Исус и учениците му също бяха поканени на сватбата. ³ Когато виното се свърши, майката на Исус му каза: „Нямат повече вино.“

⁴ Исус ѝ отговори: „Мила жено, защо ми казваш това? Моето време още не е настъпило.“

⁵ Майка му каза на слугите: „Направете каквото той ви каже.“

⁶ Там имаше шест каменни делви с вода, подобни на тези, използвани от юдеите за обредното измиване. Всяка

от тях побираше от осемдесет до сто и двадесет литра.

⁷ Исус каза на слугите: „Напълнете тези делви с вода.“ И те ги напълниха догоре.

⁸ След това им каза: „Сега гребнете малко и занесете на този, който отговаря за празненството.“ И те занесоха. ⁹ Управителят опита водата, превърнала се във вино. (Той не знаеше откъде е дошло виното, но слугите, които бяха наливали водата, знаеха.) Управителят извика младоженеца ¹⁰ и му каза: „Всеки дава на гостите си първо най-хубавото вино. По-късно, когато те се напият, се сипва по-евтиното, а ти си запазил най-хубавото вино досега.“

¹¹ Това беше първото от знаменията, които Исус извърши и то стана в галилейския град Кана. Така той изяви славата си и учениците му повярваха в него.

¹² След това заедно с майка си, братята си и учениците си той отиде в Капернаум, където остана няколко дни.

Исус в храма

(*Матей 21:12-13; Марк 11:15-17; Лука 19:45-46*)

¹³ Тъй като приближаваше юдейският празник Пасха, Исус отиде в Ерусалим. ¹⁴ В храма той намери хора, които продаваха добитък, овце и гълъби, а други, седнали на маси, обменяха пари. ¹⁵ Исус сплете камшик от няколко въжета и изпгди от храма всички, заедно с овцете и добитъка. Преобърна масите на

^{*}1:47 *може да му се вярва* Букв. «в когото няма коварство». В Стария Завет другото име на Израел, Яков, се обяснява с думи, които значат „коварство“, „измама“ или „хитрост“ — качества, с които е бил широко известен. Вж. Бит. 27:35,36.

[†]1:51 *Божите ... спускат* Цитат от Бит. 28:12.

сарафите и разпиля парите им.
¹⁶ След това каза на продавачите на гълъби: „Изнесете ги във отгук! Не превръщайте дома на моя Баща в пазар!“

¹⁷ Когато се случи това, учениците на Исус си спомниха записаното в Писанията:

„Ревността за твоя дом ще ме изяде.“

Псалм 69:9

¹⁸ Някои юдеи на свой ред попитаха: „Какво знамение ще ни покажеш, за да докажеш, че имаш право да вършиш тези неща?“

¹⁹ Исус отвърна: „Разрушете този храм и аз ще го издигна отново за три дни.“

²⁰ Юдеите казаха: „Ще го издигнеш отново за три дни? Та този храм е строен четиридесет и шест години!“

²¹ (Но храмът, за който Исус говореше, бе тялото му. ²² След като възкръсна от мъртвите, учениците му си спомниха, че беше казал това, и повярваха на Писанието и на думите на Исус.)

²³ Докато беше в Ерусалим за празника Пасха, много хора повярваха в него, защото виждаха знаменията, които вършеше. ²⁴ Но Исус не им се доверяваше, защото познаваше хората. ²⁵ Не беше нужно някой да му казва за природата на човека, защото сам знаеше кой какво таи в ума си.

Исус и Никодим

3 Сред фарисеите имаше един човек на име Никодим, който беше юдейски водач. ² Една нощ Никодим дойде при Исус и му каза: „Раби, знаем, че Бог те е изпратил да ни

учиш, защото никой не би могъл да извърши знаменията, които ти вършиш, ако Бог не е с него.“

³ Исус отговори: „Уверявам те: само този, който се роди отново, може да види Божието царство.“

⁴ Никодим му каза: „Как е възможно да се роди човек, който е стар? Нима може втори път да влезе в утробата на майка си и отново да се роди?“

⁵ Исус отговори: „Уверявам те: ако човек не се роди от вода и Дух, не може да влезе в Божието царство.“

⁶ Това, което се ражда от плътта, е плът, а това, което се ражда от Духа, е дух. ⁷ Не се учудвай, че ти казах: «Трябва да се родите отново.»

⁸ Вятърът духа където си иска. Можеш да го чуеш, но не знаеш откъде идва и къде отива. Същото е с всеки, който е роден от Духа.“

⁹ „Как е възможно всичко това?“ — попита Никодим.

¹⁰ Исус отговори: „Ти си учител на Божия народ и не знаеш това?“

¹¹ Уверявам те: ние говорим каквото знаем и разказваме каквото сме видели. Но вие не приемате нашето свидетелство. ¹² Разказах ви за земни неща, но вие не ми вярвате. Как тогава ще ми повярвате, ако ви разкажа за небесни неща? ¹³ Никой не се е издигнал на небето освен Този, който слезе от небето — Човешкият Син.

¹⁴ Както Моисей издигна змията в пустинята,* точно така трябва да бъде издигнат Човешкият Син, ¹⁵ за да може всеки, който вярва в него, да има вечен живот.

¹⁶ Защото Бог толкова обикна света, че даде своя единствен Син, за да

***3:14 Моисей ... пустинята** По време на скитането в пустинята, когато много хора от израелския народ умират от ухапвания на змии, Бог заповядва на Моисей да постави на прът бронзово изображение на змия, така че всеки, който го погледне, да бъде излекуван. Вж. Числ. 21:4-9.

може всеки, който повярва в него, да не умре, а да има вечен живот. ¹⁷ Бог не изпрати Сина в света да съди света, а да спаси света чрез него. ¹⁸ Който повярва в Божия Син, не е осъден, но който не повярва, е вече осъден, защото не е повярвал в единствения Божий Син. ¹⁹ Хората ще бъдат съдени за това, че светлината дойде на света, но те предпочетоха тъмнината пред светлината, защото делата им бяха зли. ²⁰ Всеки, който върши зло, мрази светлината и я избягва, за да не излязат наяве постъпките му. ²¹ Но този, който следва истината, се стреми към светлината, за да покаже, че делата му са извършени в покорство към Бога.*“

Исус и Йоан Кръстител

²² След това Исус отиде с учениците си в областта Юдея, където остана известно време с тях и кръщаваше. ²³ Йоан пък кръщаваше в Енон, близо до Салим, защото там имаше много вода. Хората отиваха при него и се кръщаваха. ²⁴ (Това стана преди Йоан да бъде хвърлен в затвора.)

²⁵ Някои от Йоановите ученици завързаха спор с един от юдеите относно обредното измиване. ²⁶ Те отидоха при Йоан и му казаха: „Учителю, помниш ли човека, който беше с теб на другия бряг на Йордан, този, за когото свидетелства? Сега той кръщава и всички отиват при него.“

²⁷ Йоан отговори: „Човек има само това, което Бог му дава. ²⁸ Вие сами сте свидетели, че казах: «Аз не съм Месията, а само изпратеният да подготви пътя за него.» ²⁹ Младоженецът е този, на когото принадлежи невестата, а

приятелят на младоженеца стои редом, слуша и се радва, когато чуе гласа на младоженеца. По същия начин и моята радост сега е пълна. ³⁰ Той трябва да расте, а аз — да се смалявам.

Този, който идва от небето

³¹ Този, който идва от горе, превъзхожда всички останали. Който е от земята, е земен и говори за земни неща. Но Този, който идва от небето, превъзхожда всички останали. ³² Той свидетелства за това, което е виждал и чул, но никой не иска да приеме неговото свидетелство. ³³ Който приема свидетелството му, потвърждава, че Бог е истинен. ³⁴ Този, когото Бог е изпратил, говори Божиите думи и Бог му дава Духа неограничено. ³⁵ Отец обича Сина и му е дал власт над всичко. ³⁶ Който повярва в Сина, има вечен живот, а който отхвърли Сина, никога няма да има този живот и Божият гняв ще тегне върху него.“

Исус говори с жена от Самария

4 Фарисеите узнаха, че Исус приобщава към себе си и кръщава повече ученици от Йоан. ² (Въпреки че в действителност не самият Исус, а учениците му кръщаваха.) Когато чу какво се говори, ³ Исус напусна Юдея и отново се върна в Галилея. ⁴ На път за там трябваше да мине през Самария.

⁵ И така, той пристигна в един град в Самария на име Сихар, близо до нивата, която Яков беше дал на сина си Йосиф. ⁶ Там се намираше кладенецът на Яков и Исус, уморен от пътуването, седна край него. Беше около обяд. ⁷ Една самарянка дойде

*3:21 Според някои учени тези думи принадлежат на Йоан, а не на Исус.

на кладенеца да извади вода. Исус ѝ каза: „Дай ми да пийна малко вода!“⁸ (В същото време учениците му бяха отишли в града да купят храна.)

⁹ Самарянката го попита: „Как така ти, който си юдеин, искаш вода от мен, самарянката?“ (Юдеите не общуват със самаряните.*)

¹⁰ Исус ѝ отговори: „Ако знаеше какво дава Бог и кой те моли за малко вода, щеше да поискаш от него и той щеше да ти даде жива вода.“

¹¹ Жената каза: „Господине, откъде ще вземеш тази жива вода? Кладенецът е дълбок, а ти нямаш дори ведро.“¹² Нима си по-велик от Яков, нашия праотец, който ни е дал този кладенец? Самият той е пил от него, синовете и животните му — също!“

¹³ Исус ѝ отговори: „Всеки, който пие от тази вода, ще ожадне отново.“

¹⁴ Но този, който пие от водата, която аз ще му дам, никога повече няма да е жаден. Водата, която аз ще му дам, ще се превърне вътре в него в извор, от който ще блика вечен живот.“

¹⁵ Жената му каза: „Господине, дай ми тази вода, за да не изпитвам никога повече жажда и за да не трябва да идвам тук за вода.“

¹⁶ Той ѝ каза: „Иди, извикай съпруга си и се върни тук.“

¹⁷ Жената отговори: „Аз нямам съпруг.“

Исус ѝ каза: „Права си, като казваш, че нямаш съпруг.“¹⁸ Пет пъти си се омъжвала, а мъжът, с когото живееш сега, дори не ти е съпруг. Това, което каза, е истина.“

¹⁹ Жената отвърна: „Господине, виждам, че си пророк.“²⁰ Нашите

деди са се покланяли на Бога на този хълм, а вие, юдеите, твърдите, че трябва да се покланяме в Ерусалим.“

²¹ „Повярвай ми, жено! — каза ѝ Исус. — Идва времето, когато няма да е необходимо да сте на този хълм или в Ерусалим, за да се покланяте на Отца.“²² Вие, самаряните, се покланяте на нещо, което не разбирате. Ние, юдеите, разбираме на какво се покланяме, защото спасението идва от юдеите.“²³ Но идва времето — то вече е настъпило — когато истинските поклонници ще се покланят на Отца в дух[†] и в истина. Именно такива хора Отец иска да му се покланят.²⁴ Бог е дух и тези, които му се покланят, трябва да се покланят в дух и в истина.“

²⁵ Жената каза: „Зная, че Месията ще дойде, този, когото наричат Христос. Когато дойде, той ще ни обясни всичко.“

²⁶ „Аз съм този — каза ѝ Исус. — Аз, който разговарям сега с теб.“

²⁷ В този момент учениците на Исус се върнаха от града и се учудиха, че той говори с жена. Но нито един от тях не го попита: „Какво искаш?“ или „Защо говориш с нея?“

²⁸ Жената остави стомната си, върна се в града и каза на хората:²⁹ „Елате да видите един човек, който ми каза всичко, което съм извършила през живота си. Да не би той да е Месията?“³⁰ И хората излязоха от града и отидоха при него.

³¹ В същото време учениците на Исус го молеха: „Учителю, хапни нещо!“

³² Но той отговори: „Аз имам храна да ям, за която вие не знаете.“

*4:9 Юдеите не общуват със самаряните Или: „Юдеите не използват нещата, които самаряните са използвали.“

†4:23 в дух Или: „водени от Духа“.

³³Тогава учениците му започнаха да се питат: „Дали някой не му е донесъл нещо за ядене?“

³⁴Исус им каза: „Храната ми е това да изпълнявам волята на Онзи, който ме е изпратил, и да завърша делото, което ми е дал.“ ³⁵Вие често казвате: «Още четири месеца и после — жътва.» А аз ви казвам: отворете очите си и погледнете полята. Те са узрели за жътва. ³⁶Този, който жъне, вече е възнаграден и събира реколта за вечен живот, така че сеячът може да се радва заедно с жътваря.

³⁷Има истина в поговорката: «Един сее, а друг прибира плодовете.»

³⁸Аз ви изпратих да прибирате плодове, за които не сте се трудили. Други хора се трудиха, а вие се облагодетелствате от техния труд.“

³⁹Много от самаряните в този град повярваха в Исус заради думите на жената, която свидетелстваше за него: „Той ми каза всичко, което съм извършила.“ ⁴⁰Те отидоха при Исус и го помолиха да остане с тях. И той остана там два дни ⁴¹и много други хора повярваха, като чува думите му.

⁴²Те казаха на жената: „В началото повярвахме заради твоите думи, но сега вярваме, защото сами го чухме и знаем, че този човек наистина е спасителят на света.“

Исус излекува сина на царски служител

(Матей 8:5-13; Лука 7:1-10)

⁴³След като прекара там два дни, Исус напусна това място и отиде в Галилея. ⁴⁴(Защото той самият беше казал, че пророкът не е почитан в своята страна.) ⁴⁵Когато пристигна в Галилея, хората там го посрещнаха с радост, защото бяха

видели всичко, което извърши на празника в Ерусалим, където те също бяха ходили.

⁴⁶Исус отново отиде в галилейския град Кана, където беше превърнал водата във вино. В Капернаум живееше един царски служител, чийто син беше болен. ⁴⁷Когато този човек чу, че от Юдея Исус е дошъл в Галилея, той отиде при него и го помоли да слезе в Капернаум и да излекува сина му, който е на смъртно легло. ⁴⁸Исус му каза: „Докато не видите знамения и чудеса, няма да повярвате.“

⁴⁹Царският служител му каза: „Господине, ела, преди детето ми да умре!“

⁵⁰Исус отговори: „Върви си. Синът ти ще живее.“

Човекът повярва на това, което Исус му каза, и си отиде у дома. ⁵¹По пътя към къщи слугите му го посрещнаха и му казаха, че синът му е добре.

⁵²Човекът попита: „По кое време синът ми започна да се чувства по-добре?“

Слугите отговориха: „Треската му премина вчера около един часа.“

⁵³Бащата разбра, че това е времето, по което Исус беше казал: „Синът ти ще живее.“ И той, и всички хора в дома му повярваха.

⁵⁴Това беше второто знамение, което Исус извърши, след като дойде от Юдея в Галилея.

Исус излекува болен при една къпалня

5 После настъпи юдейски празник и Исус отиде в Ерусалим. ²В Ерусалим до Овчата порта имаше къпалня с пет покрити предверия, наречена на арамейски Витезда.*

*5:2 *Витезда* Къпалня северно от храма в Ерусалим.

³Под колоните на тези предверия лежах много болни. Едни бяха слепи, други — сакати, а някои — парализирани.* ⁴^{†5} Там имаше и един човек, който беше болен от тридесет и осем години. ⁶Когато го видя да лежи и разбра, че е болен от толкова дълго време, Исус го попита: „Искаш ли да оздравееш?“

⁷Болният отговори: „Господине, няма кой да ми помогне да вляза във водата, когато тя се раздвижи. Всеки път, когато се опитам да стигна пръв, някой друг ме изпреварва.“

⁸Тогава Исус му каза: „Стани! Вземи си постелката и ходи.“ ⁹В същия миг човекът беше излекуван; взе постелката си и започна да ходи.

Денят, в който се случи това, беше събота. ¹⁰Тогава някои юдеи казаха на излекувания: „Днес е събота, законът не разрешава да носиш постелката си.“

¹¹А той им отговори: „Човекът, който ме излекува, ми каза: «Вземи си постелката и ходи.»“

¹²Юдеите попитаха: „Кой е този, който ти каза да си вземеш постелката и да ходиш?“

¹³Но излекуваният не знаеше кой беше той, тъй като там имаше много хора и Исус незабелязано си беше отишъл.

¹⁴По-късно Исус го намери в храма и му каза: „Ето, сега си здрав. Затова престани да съгрешаваш, за да не ти се случи нещо по-лошо.“

¹⁵Човекът се върна при юдеите и им каза, че Исус е този, който го е излекувал.

¹⁶Исус вършеше тези неща в събота и поради тази причина юдеите

започнаха да го преследват. ¹⁷Но той им каза: „Моят Баща винаги работи, затова аз също работя.“

¹⁸Този отговор затвърди решението на юдеите да го убият — той не само нарушаваше закона за съботата, но и наричаше Бога свой Баща, приравнявайки се по този начин с Бога!

Властта на Исус е от Бога

¹⁹Но Исус отговори: „Уверявам ви: Синът не може да извърши нищо сам, а само това, което вижда, че прави Отец. Това, което върши Отец, върши и Синът. ²⁰Отец обича Сина и му показва всичко, което прави. Той ще му покаже още по-велики неща от тези и вие ще се удивлявате. ²¹Както Отец възкресява мъртви и им вдъхва живот, така и Синът дава живот на този, на когото пожелае. ²²Отец не съди никого, но е дал пълната власт на Сина да съди, ²³за да могат всички да почитат Сина така, както почитат Отца. Който не почита Сина, не почита Отца, който го е изпратил.“

²⁴Уверявам ви: който чуе думите ми и повярва в Онзи, който ме е изпратил, има вечен живот и няма да бъде съден. Той вече е преминал от смърт към живот. ²⁵Уверявам ви: идва времето — и то вече е тук — когато мъртвите ще чуят гласа на Божия Син и всички, които го чуят, ще живеят. ²⁶Както Отец е източникът на живот, така той е направил Сина източник на живот ²⁷и му е дал власт да съди, защото той е Човешкият Син. ²⁸Не се учудвайте на това, защото идва времето, когато всички мъртви в гробовете ще чуят неговия глас ²⁹и

*5:3 Някои гръцки ръкописи добавят: „и чакаха водата да се раздвижи.“

†5:4 Няколко по-късни гръцки ръкописи добавят стих 4: „От време на време Господен ангел слизаше до къпалнята и раздвижваше водата. Тогава първият човек, който влезеше във водата, оздравяваше, каквато и да бе болестта му.“

ще излязат. Тези, които са вършили добро, ще възкръснат и ще живеят, а тези, които са вършили зло, ще възкръснат и ще бъдат осъдени.

³⁰ Нищо не мога да извърша сам. Съдя само така, както Отец ми казва. Моята присъда е правилна, защото не се опитвам да върша онова, което аз искам, а онова, което Онзи, който ме е изпратил, иска.

Исус продължава да говори на юдейските водачи

³¹ Ако сам свидетелствам за себе си, свидетелството ми би било недействително. ³² Но има друг, който свидетелства за мен, и зная, че това, което той свидетелства за мен, е истина.

³³ Изпратихте хора при Йоан и той потвърди истината. ³⁴ Нямам нужда от човек, който да свидетелства за мен; казвам ви това, за да можете да се спасите. ³⁵ Йоан беше като лампа, която гори и дава светлина, и вие с радост приемахте светлината му за известно време.

³⁶ Но аз имам доказателство за себе си, което е по-силно от това на Йоан, защото делото, което Отец ми е дал да извърша и което върша сега, свидетелства за това, че Отец ме е изпратил. ³⁷ Дори моят Баща, който ме изпрати, свидетелства в моя полза. Вие никога не сте чували гласа му, нито сте виждали как изглежда ³⁸ и не пазите посланието му в сърцата си, защото не вярвате в този, когото той изпрати. ³⁹ Изучавате внимателно Писанията и мислите, че чрез тях ще намерите вечен живот, но те самите свидетелстват за мен! ⁴⁰ И въпреки това вие отказвате да дойдете при мен, за да имате живот.

⁴¹ Не търся похвала от хората. ⁴² Но аз ви познавам и зная, че в сърцата

ви няма любов към Бога! ⁴³ Дойдох в името на моя Баща и въпреки това вие не ме приемате. Но дойде ли някой друг от свое име, него ще приемете!

⁴⁴ Как можете да повярвате, след като търсите похвала един от друг, а не се стремите да получите похвала от единствения Бог? ⁴⁵ Не мислете, че аз ще ви обвиня пред Отца. Този, който ви обвинява, е Моисей, в когото сте положили надеждите си. ⁴⁶ Ако наистина вярвахте на Моисей, щяхте да повярвате и на мен, защото той за мен писа. ⁴⁷ Но ако не вярвате на това, което той писа, как тогава ще повярвате на това, което аз казвам?“

Исус нахранва повече от 5000 души

(*Матей 14:13-21; Марк 6:30-44; Лука 9:10-17*)

6 След това Исус премина на другия бряг на Галилейското езеро (или Тивериадското езеро) ² и много хора го последваха, защото бяха видели знаменията над болни хора, които бе извършил. ³ Исус се изкачи на хълма и седна там с учениците си. ⁴ Наближаваше юдейският празник Пасха.

⁵ Исус вдигна поглед и като видя, че към него идват много хора, каза на Филип: „Къде можем да купим достатъчно хляб, за да нахраним всички тези хора?“ ⁶ (Той каза това само за да изпита Филип, защото вече знаеше какво ще направи.)

⁷ Филип отговори: „И с двеста динария пак няма да можем да купим достатъчно хляб, за да нахраним тези хора — всеки ще получи само по един зальк.“

⁸ Друг ученик на Исус (Андрей — братът на Симон Петър) му каза: ⁹ „Едно момченце тук има пет ечемичени хляба и две риби, но какво е това за толкова много народ?“

¹⁰ Исус отговори: „Кажете на хората да седнат.“ (На това място имаше много трева.) Всички насядаха. (Мъжете бяха около пет хиляди.)

¹¹ Тогава Исус взе хлябовете, благодари на Бога и раздаде на седналите на тревата, като всеки взе колкото искаше. Същото направи и с рибата.

¹² Когато всички се нахраниха, Исус каза на учениците си: „Съберете останалите парчета, за да не се хвърли нищо!“ ¹³ И учениците събраха останалото от петте ечемичени хляба и напълниха дванадесет големи кошници с къшеи, след като всички бяха яли.

¹⁴ Когато видяха знамението, което Исус извърши, хората започнаха да говорят: „Този човек наистина е Пророкът,* който трябваше да дойде в света.“

¹⁵ Исус разбра, че искат насила да го заставят да стане цар и затова отново отиде на хълма сам.

Исус върви по водата

(Матей 14:22-27; Марк 6:45-52)

¹⁶ Привечер учениците му слезоха до езерото. ¹⁷ Вече беше тъмно, а Исус още не се беше върнал. Те се качиха на една лодка и се отправиха през езерото към Капернаум. ¹⁸ Духаше силен вятър и вълните ставаха все по-големи. ¹⁹ Бяха гребали пет-шест километра, когато видяха Исус да върви по водата, приближавайки се към лодката, и се изплашиха. ²⁰ Но той им каза: „Не се страхувайте! Аз съм!“ ²¹ Тогава учениците с радост го взеха в лодката и тя веднага стигна до мястото, към което бяха тръгнали.

Хората търсят Исус

²² На следващия ден множеството, което беше останало на другия бряг на езерото и знаеше, че там има само една лодка, разбра, че Исус не се е качил на нея с учениците си и че те са заминали сами. ²³ Тогава от Тивериада дойдоха няколко лодки и спряха на брега близо до мястото, където хората бяха яли хляба, след като Господ беше казал благодарствена молитва. ²⁴ И като видяха, че нито Исус, нито учениците му са там, хората се качиха в лодките и отидоха в Капернаум да го търсят.

Исус — хлябът на живота

²⁵ Когато го намериха на другия бряг на езерото, го попитаха: „Учителю, кога дойде тук?“

²⁶ Исус отговори: „Уверявам ви: търсите ме не заради знаменията, които видяхте да върша, а защото ядохте хляб и се наситихте.“ ²⁷ Трудете се не за нетрайната храна, а за храната, която трае вечно и носи вечен живот. Човешкият Син ще ви даде тази храна, защото върху него Бог Отец е положил своя печат на одобрение.“

²⁸ Хората го попитаха: „Какво трябва да правим, за да вършим делата, които Бог изисква?“

²⁹ Исус отговори: „Това, което Бог иска от вас, е да вярвате в Онзи, когото той изпрати.“

³⁰ А хората попитаха: „Какво знамение ще извършиш, за да видим и да ти повярваме? Какво ще направиш?“ ³¹ Нашите предци ядоха манна в пустинята, както е казано в

***6:14 Пророкът** Вероятно се има предвид пророкът, който Бог ще изпрати. Вж. Вт. 18:15-19.

Писанията: «Даде им да ядат хляб от небето.»⁴⁶

³²Тогава Исус им отговори: „Уверявам ви: не Моисей ви даде хляб от небето, а моят Баща ви дава истинския хляб от небето, ³³защото Божият хляб е Този, който слиза от небето и дава живот на света.“

³⁴Те му казаха: „Господине, дай ми винаги този хляб.“

³⁵Исус им каза: „Аз съм хлябът, който дава живот. Който дойде при мен, никога няма да ожаднее, и който повярва в мен, никога няма да ожаднее. ³⁶Но и по-рано ви казах, че ме видяхте, и пак не вярвате. ³⁷Всеки, който Отец ми дава, ще дойде при мен и който дойде при мен, никога няма да го отпратя, ³⁸защото слязох от небето не да върша каквото аз искам, а каквото Онзи, който ме е изпратил, иска. ³⁹Това е волята на Онзи, който ме изпрати: да не загубя нито един от тези, които той ми е дал, а да възкреся всички в последния ден. ⁴⁰Това е волята на моя Баща: всеки, който види Сина и повярва в него, да има вечен живот и аз ще го възкреся в последния ден.“

⁴¹Тогава някои юдеи започнаха да негодуват против него, защото той каза: „Аз съм хлябът, слязъл от небето.“ ⁴²„Това не е ли Исус, синът на Йосиф? Ние познаваме баща му и майка му! Как може сега да казва, че е слязъл от небето?“ — говореха те.

⁴³Исус им отвърна: „Престанете да негодувате помежду си. ⁴⁴Никой не може да дойде при мен, освен ако Отец, който ме изпрати, не го привлече. И аз ще го възкреся в последния ден. ⁴⁵Пророците писаха: «И всички ще бъдат научени от

Бога.»[†] Всеки, който слуша Отца и се учи от него, идва при мен. ⁴⁶Но никой не е видял Отца, освен Онзи, който е дошъл от Бога. Той е единственият, който е видял Отца. ⁴⁷Уверявам ви: който вярва, има вечен живот. ⁴⁸Аз съм хлябът, който дава живот. ⁴⁹Вашите предци ядоха манна в пустинята, но и те умряха. ⁵⁰Аз съм хлябът, който слиза от небето, и който яде от него, никога няма да умре. ⁵¹Аз съм живият хляб, слязъл от небето, и който яде този хляб, ще живее вечно. И хлябът, който ще дам, е моята плът, която ще дам, за да живее светът.“

⁵²Тогава юдеите започнаха да спорят помежду си: „Как може да ни даде да ядем плътта му?“

⁵³Исус им каза: „Уверявам ви: ако не ядете плътта на Човешкия Син и не пиете кръвта му, няма да имате живот в себе си. ⁵⁴Който яде плътта ми и пие кръвта ми, има вечен живот и аз ще го възкреся в последния ден. ⁵⁵Плътта ми е истинската храна, а кръвта ми — истинското питие. ⁵⁶Който яде плътта ми и пие кръвта ми, живее в мен и аз живея в него. ⁵⁷Както Отец, който дава живот, ме изпрати и аз живея поради Отца, така също и този, който яде от мен, ще живее поради мен. ⁵⁸Вашите предци ядоха манна, но умряха, а това е хлябът, слязъл от небето, и който яде този хляб, ще живее вечно.“ ⁵⁹Исус каза това, докато поучаваше в синагогата в Капернаум.

Думи на вечен живот

⁶⁰Като чува това, много от учениците му казаха: „Трудно е това учение. Кой може да го приеме?“

* 6:31 Цитат от Пс. 78:24.

† 6:45 Цитат от Ис. 54:13.

⁶¹ Исус знаеше, че учениците му се оплакват за това и им каза: „Тревожи ли ви това учение? ⁶² Ами ако видите Човешкият Син да се връща там, където е бил преди? ⁶³ Не плътта дава живот, а духът. Думите, които ви говорих, са дух и те дават живот, ⁶⁴ но някои от вас не вярват.“ (Защото още от самото начало Исус знаеше кои са хората, които не вярват, както и кой е този, който щеше да го предаде.) ⁶⁵ Той добави: „Заради това ви казах, че никой не може да дойде при мен, докато Отец не направи това възможно за него.“

⁶⁶ Оттогава много от учениците му се върнаха назад и престанаха да го следват.

⁶⁷ Исус попита дванадесетте: „И вие ли искате да си тръгнете?“

⁶⁸ Симон Петър отговори: „Господи, при кого да отидем? Ти имаш думи, които дават вечен живот. ⁶⁹ Ние вярваме и знаем, че ти си Святият на Бога.“

⁷⁰ Тогава Исус отвърна: „Не ви ли избрах аз вас дванадесетте? Но един от вас е дявол.“

⁷¹ (Той говореше за Юда, сина на Симон Искариот, защото Юда щеше да го предаде, макар че бе един от дванадесетте.)

Исус и братята му

7 След това Исус тръгна из Галилея. Той не искаше да пътува из Юдея, защото юдейските водачи там се опитваха да го убият. ² Наближаваше юдейският празник на шатрите. ³ Братята на Исус му казаха: „Трябва да напуснеш това място и да отидеш в Юдея, за да могат учениците ти там да видят делата, които вършиш. ⁴ Когато някой иска хората да знаят за него, той не крие това, което прави. След като вършиш тези неща,

покажи се на света.“ ⁵ (Дори братята му не вярваха в него.) ⁶ Исус им каза: „Все още не е дошло времето ми, но за вас всяко време е подходящо. ⁷ Вас светът не може да мрази, той мрази мен, защото непрекъснато му говоря, че делата му са зли. ⁸ Вие идете на празника, аз няма да отида на този празник, защото времето ми още не е дошло.“ ⁹ И като каза това, той остана в Галилея.

¹⁰ След като братята му заминаха за празника, Исус също се отправи натам, без никой да знае. ¹¹ На празника юдейските водачи го търсеха и се питаха: „Къде е онзи човек?“

¹² И сред народа много се говореше за Исус. Някои казваха: „Той е добър човек.“ А други казваха: „Не, той заблуждава народа.“ ¹³ Но никой не се осмеляваше да говори открито за него, защото се страхуваха от юдейските водачи.

Исус поучава в Ерусалим

¹⁴ Около средата на празника Исус отиде в храма и започна да поучава. ¹⁵ Юдеите бяха удивени и казаха: „Как е научил толкова много този човек, без да е ходил на училище?“

¹⁶ Исус отговори: „Това, което поучавам, не е мое, а идва от Онзи, който ме изпрати. ¹⁷ Ако човек иска да върши волята на Бога, той ще знае дали това, което поучавам, идва от Бога или говоря от свое име. ¹⁸ Който говори от свое име, се опитва да спечели слава за себе си. Но който иска да прослави онзи, който го е изпратил, е искрен и в него няма никакво двуличие. ¹⁹ Нима Моисей не ви даде закона? Но никой от вас не се подчинява на този закон. Защо се опитвате да ме убие?“

²⁰ Хората отговориха: „В теб се е вселил демон. Кой се опитва да те убие?“

²¹ Исус им каза: „Извърших чудо и вие всички сте удивени. ²² Моисей ви даде закона за обрязването, въпреки че то всъщност идва не от Моисей, а от предците ви, и вие обрязвате дори в съботен ден. ²³ След като човек може да бъде обрязан в събота, за да се спази Моисеевия закон, защо тогава ми се гневите за това, че съм излекувал цялото тяло на човек в събота? ²⁴ Спрете да съдите по външния вид, съдете справедливо.“

Исус ли е Месията

²⁵ Тогава някои от хората, които живееха в Ерусалим, казаха: „Не е ли това човекът, когото се опитват да убият? ²⁶ Но той поучава там, където всеки може да го види и чуе, и никой не му казва нищо. Възможно ли е водачите да са решили, че той наистина е Месията? ²⁷ Но ние знаем къде е домът на този човек, а когато истинският Месия дойде, никой няма да знае откъде е дошъл.“

²⁸ Когато поучаваше в храма, Исус каза високо: „Сигурни ли сте, че ме познавате и знаете откъде съм? Но аз не съм дошъл от себе си и Онзи, който ме изпрати, е истинен. Вие не го познавате, ²⁹ но аз го познавам, защото идвам от него и той ме изпрати.“

³⁰ Тогава те се опитаха да го хванат, ала никой не можа да го докосне, защото времето му още не бе дошло. ³¹ Но много от хората повярваха в него и казаха: „Когато дойде Месията, няма ще извърши повече знамения, отколкото този човек?“

Юдейските водачи се опитват да арестуват Исус

³² Фарисеите чуха какво си шушукат хората за него и заедно с главните свещеници изпратиха стражи да го арестуват. ³³ Тогава Исус каза: „Ще бъда с вас още малко време, а след това ще се върна при Онзи, който ме изпрати. ³⁴ Ще ме търсите, но няма да ме намерите, защото не можете да дойдете там, където ще бъда.“

³⁵ Юдейските водачи започнаха да говорят помежду си: „Къде ли смята да отиде, че да не го намерим? Може ли да отиде при нашите хора в гръцките градове и да поучава там гръците? ³⁶ Какво означават думите му: «Ще ме търсите, но няма да ме намерите» и «Не можете да дойдете там, където ще бъда?»“

Исус говори за Святия Дух

³⁷ През последния, най-важен ден на празника Исус се изправи и каза високо: „Който е жаден, нека дойде при мен и пие. ³⁸ Както казва Писанието, реки от жива вода ще бликнат от сърцето на този, който вярва в мен.“ ³⁹ Той говореше за Духа, който щяха да получат тези, които вярваха в него. Духът още не беше даден, защото Исус още не беше издигнат в слава.

Спорове относно Исус

⁴⁰ Като чуха тези думи, някои от хората казаха: „Този човек наистина е Пророкът.“ ⁴¹ Други говореха: „Той е Месията.“ Трети казаха: „Месията няма да дойде от Галилея! ⁴² Писанието казва, че Месията ще

*7:40 Пророкът Вероятно се има предвид пророкът, който Бог ще изпрати. Вж. Вт. 18:15-19.

бъде от рода на Давид и ще дойде от Витлеем — града, в който е живял Давид.“⁴³ И така, между хората имаше разногласие относно Исус.⁴⁴ Някои от тях искаха да го арестуват, но никой не можа да го направи.

Юдейските водачи отказват да повярват

⁴⁵ Стражите се върнаха при главните свещеници и фарисеите. Те ги попитаха: „Защо не го доведохте?“

⁴⁶ Стражите отвърнаха: „Никой не е говорил така, както този човек!“

⁴⁷ Тогава фарисеите им казаха: „И вас ли ви заблуди? ⁴⁸ Някой от водачите или фарисеите да е повярвал в него? ⁴⁹ Какво ли разбира това простолудие от закона! Те са прокълнати от Бога.“

⁵⁰ Но един от тях, Никодим, който беше ходил при Исус по-рано, им каза: ⁵¹ „Нима нашият закон ще ни позволи да осъдим човек, без да го изслушаме и разберем какво е направил?“

⁵² Те му отговориха: „Явно и ти си от Галилея! Изследвай Писанията и ще видиш, че няма нищо относно пророк,* който да идва от Галилея.“

⁵³ И хората се разотидоха по домовете си.

Жената, заловена в изневяра

8 Исус отиде на Елеонската планина.² Рано сутринта той се върна в храма. Всички хора се събраха около него и той седна и започна да ги учи.³ Законоучителите и фарисеите доведоха една жена, която беше уличена в съпружеска

изневяра, изправиха я пред множеството⁴ и казаха на Исус: „Учителю, тази жена беше заловена на местопрестъплението, тя изневери на съпруга си.⁵ Законът на Моисей ни заповядва да пребием с камъни такава жена. Ти какво казваш?“⁶ (Те използваша този въпрос, за да намерят повод да го обвинят в нещо.) Но Исус се наведе и започна да пише с пръст на земята.⁷ Те обаче продължиха да го питат и той се изправи и им каза: „Нека онзи от вас, който е безгрешен, пръв хвърли камък по нея.“⁸ След това отново се наведе и започна да пише на земята.

⁹ Когато чуха това, хората започнаха да си тръгват един по един, като първи си тръгнаха по-възрастните, и Исус остана сам с жената, която все още стоеше там.¹⁰ Той се изправи и я попита: „Жено, къде са хората? Нито един от тях ли не те осъди?“

¹¹ Тя отговори: „Нито един, господине.“

Тогава Исус каза: „Аз също не те осъждам. Върви си и отсега нататък не съгрешавай отново.“†

Исус — светлината на света

¹² По-късно Исус пак им говореше и им каза: „Аз съм светлината за света. Който ме последва, никога няма да ходи в тъмнина, а ще има светлината, която носи живот.“

¹³ Тогава фарисеите му казаха: „Ти сам свидетелстваш за себе си и свидетелството ти не е валидно.“

¹⁴ Исус отговори: „Въпреки че сам свидетелствам за себе си, свидетелството ми е вярно, защото

*7:52 пророк В два гръцки ръкописа: «Пророкът», което означава споменатият във Вт. 18:15 «пророк като Моисей». Според Д.А. 3:22 и 7:37 това е Месията. Вж. също ст. 40 по-горе.

†8:11 Най-старите и достоверни гръцки ръкописи не съдържат тези стихове.

зная откъде съм дошъл и къде отивам. А вие не знаете откъде идвам и накъде отивам.¹⁵ Вие съдите по човешки критерии. Аз не съдя никого.¹⁶ Но ако съдя, присъдата ми е вярна, защото не съдя сам, а заедно с Отца, който ме изпрати.¹⁷ Вашият закон казва, че ако двама свидетели твърдят едно и също, трябва да приемете това, което казват.¹⁸ Аз свидетелствам за себе си, а другият ми свидетел е Отец, който ме изпрати.“

¹⁹ Тогава го попитаха: „Къде е твоят Баща?“

Исус отговори: „Нито мен познавате, нито моя Баща. Ако познавахте мен, щяхте да познавате и моя Баща.“²⁰ Исус каза тези неща, когато поучаваше в храма, близо до кутията за събиране на дарения, но никой не го арестува, защото времето му още не беше дошло.

Юдейските водачи не разбират Исус

²¹ И отново Исус им каза: „Аз си отивам и вие ще ме търсите, но ще умрете с греха си. Не можете да дойдете там, където отивам.“

²² А юдейските водачи започнаха да се питат: „Нима ще се самоубие? Дали това имаше предвид, когато каза: «Не можете да дойдете там, където отивам?»“

²³ Исус им отговори: „Вие сте отгук — от долу. Аз дойдох от горе. Вие принадлежите на този свят, а аз не принадлежа на този свят.²⁴ Затова ви казвам, че ще умрете с греха си. Да, с греха си ще умрете, ако не повярвате, че АЗ СЪМ.*“

²⁵ Тогава го попитаха: „Кой си ти?“

Исус отговори: „Аз съм това, което ви говорих от самото начало.²⁶ Имам много неща да кажа за вас и мога да ви съдя. Но аз говоря на света само това, което съм чул от Онзи, който ме е изпратил, а той казва истината.“

²⁷ (Те не разбраха, че той им говори за Отца.)²⁸ Исус продължи: „Когато издигнете Човешкия Син, ще разберете, че АЗ СЪМ и че не върша нищо от себе си, а говоря само това, което Отец ме е научил.²⁹ Онзи, който ме изпрати, не ме е оставил сам. Той е с мен, защото аз винаги върша това, което го радва.“

³⁰ Докато Исус говореше за тези неща, много хора повярваха в него.

Исус говори за освобождение от греха

³¹ И Исус започна да говори на юдеите, които бяха повярвали в него: „Ако продължите да спазвате моето учение, вие наистина сте мои ученици.³² Тогава ще познаете истината и истината ще ви освободи.“

³³ Юдеите отговориха: „Ние сме потомци на Авраам и никога не сме били роби на никого. Защо казваш, че ще бъдем освободени?“

³⁴ Исус отговори: „Уверявам ви: всеки, който върши грях, е роб на греха.³⁵ Робът не остава завинаги в семейството на господаря, а синът ще бъде там завинаги.³⁶ Ако Синът ви освободи, ще бъдете наистина свободни.³⁷ Зная, че сте потомци на Авраам, но се опитвате да ме убие, защото не желаете да приемете моето учение.³⁸ Аз ви говоря това, което съм видял от моя Баща, а вие вършите онова, което сте чули от вашия баща.“

*8:24 АЗ СЪМ Името на Бога, използвано в Изх. 3:14; Ис. 41:4; 43:10. Може също да означава „Аз съм този (Месията).“ Споменава се още в 8:28.

³⁹Казаха му: „Нашият баща е Авраам.“

Исус отговори: „Ако наистина бяхте деца на Авраам, щяхте да вършите делата, които Авраам вършеше.“ ⁴⁰Аз съм човек, който ви казва истината, която е чул от Бога, а вие се опитвате да ме убиете. Авраам не вършеше такива неща. ⁴¹Вие постъпвате както баща си.“

Тогава те му казаха: „Ние не сме незаконородени. Имаме един баща: Бог.“

⁴²Исус им отговори: „Ако Бог наистина беше ваш Баща, вие щяхте да ме обичате, защото аз от Бога дойдох и сега съм тук. Не дойдох от себе си: той ме изпрати.“ ⁴³Защо не разбирате това, което ви говоря? Защото не можете да приемете моето учение. ⁴⁴Вашият баща е дяволът и вие искате да следвате желанията на баща си. Дяволът бе убиец от самото начало и никога не е стоял на страната на истината, защото в него няма никаква истина. Когато говори лъжи, той открива истинската си същност, защото е лъжец и баща на лъжите. ⁴⁵Но понеже аз говоря истината, вие не ми вярвате. ⁴⁶Може ли някой от вас да ме уличи в грях? Ако говоря истината, защо не ми вярвате? ⁴⁷Който принадлежи на Бога, приема Божиите думи. Вие затова не слушате, защото не принадлежите на Бога.“

Исус говори за себе си и за Авраам

⁴⁸Юдеите му отговориха: „Ние казваме, че си самарянин и че в теб се е вселил демон. Не сме ли прави?“

⁴⁹Исус отвърна: „В мен няма демон. Аз почитам своя Баща, но вие не

ме почитате.“ ⁵⁰Аз не се опитвам да спечеля слава за себе си. Има друг, който иска тази слава за мен, и той е съдията. ⁵¹Уверявам ви: ако човек спазва моето учение, никога няма да умре.“

⁵²Юдеите казаха на Исус: „Сега със сигурност знаем, че в теб се е вселил демон! Авраам и пророците умряха, а ти казваш: «Ако човек спазва моето учение, никога няма да умре.»“ ⁵³Нима твърдиш, че си повелик от нашия баща Авраам? Той умря, умряха и пророците. Ти за кого се мислиш?“

⁵⁴Исус отговори: „Ако търся слава сам за себе си, тази слава нищо не значи. Мен ме прославя моят Баща, когото наричате свой Бог,“ ⁵⁵ала никога не сте го познавали, докато аз го познавам. Ако кажа, че не го познавам, ще бъда лъжец като вас. Но аз го познавам и изпълнявам това, което той казва. ⁵⁶Вашият праотец Авраам се радваше, че ще види деня, в който ще дойда. Той видя този ден и беше щастлив.“

⁵⁷Тогава юдеите казаха на Исус: „Как може да си виждал Авраам? Та ти нямаш и петдесет години!“

⁵⁸Исус им отговори: „Уверявам ви: преди да се роди Авраам, АЗ СЪМ*!“ ⁵⁹След което те взеха камъни, за да ги хвърлят по него, но Исус се скри и напусна храма.

Исус излекува слепец по рождение

9 По пътя Исус видя един слепец по рождение. ²Учениците му го попитаха: „Учителю, заради чий грях този човек се е родил слеп — негов или на родителите му?“

*8:58 АЗ СЪМ Името на Бога, използвано в Изх. 3:14; Ис. 41:4; 43:10. Може също да означава „Аз съм този (Месията).“

³ Исус отговори: „Нито той, нито родителите му са извършили грях. Родил се е сляп, за да може да се изяви действието на Божията сила.“ ⁴ Докато е още ден, трябва да продължим да вършим делата на Онзи, който ме изпрати. Никой не може да работи, когато настъпи нощта. ⁵ Докато съм в света, аз съм светлина за света.“

⁶ След като каза това, Исус плу на земята, направи кал от слюнката и намаза с нея очите на слепеца. ⁷ После му каза: „Иди и се измий в къпалнята Силоам.“ (което означава „изпратен“) Човекът отиде в къпалнята, изми се и се върна прогледнал.

⁸ Съседите му и онези, които бяха свикнали да го виждат да проси, казаха: „Това не е ли същият човек, който преди седеше и просеше?“

⁹ Някои казаха: „Да, той е.“ Други не се съгласиха: „Не, не е той. Този само прилича на него.“

Тогава човекът каза: „Аз съм този, който преди беше сляп.“

¹⁰ Хората го попитаха: „Как прогледна?“

¹¹ Той отговори: „Човекът, наречен Исус, направи малко кал и намаза очите ми с нея. След това ми каза да отида в Силоам и да се измия. И аз отидох, измих се и прогледнах.“

¹² Хората попитаха: „Къде е той?“

Човекът отвърна: „Не зная.“

Фарисеите разпитват прогледналия

¹³ Тогава отведоха при фарисеите човека, който преди това беше сляп. ¹⁴ (А денят, в който Исус направи калта и върна зрението на слепия, беше събота.) ¹⁵ И така, фарисеите отново започнаха да го разпитват как е прогледнал.

Човекът им каза: „Той намаза очите ми с кал, аз се измих и сега виждам.“

¹⁶ Някои от фарисеите казаха: „Този човек не е от Бога, защото не спазва съботния ден.“

Други пък питаха: „Но как може един грешен човек да извърши такива знамения?“ И между тях възникна спор.

¹⁷ Те отново попитаха прогледналия слепец: „Какво ще кажеш за него, след като те излекува и сега виждаш?“

Човекът отговори: „Той е пророк.“

¹⁸ Но юдейските водачи все още не можеха да повярват, че човекът е бил сляп и е прогледнал. Те извикаха родителите му ¹⁹ и ги попитаха: „Това ли е вашият син, за когото казвате, че е роден сляп? Тогава как така сега може да вижда?“

²⁰ Родителите му отговориха: „Знаем, че това е нашият син и че е роден сляп. ²¹ Но как може да вижда сега и кой е върнал зрението му, не знаем. Него питайте! Той е достатъчно голям, за да отговори сам.“ ²² (Родителите му казаха това, защото се страхуваха от юдейските водачи, които вече бяха решили да отлъчат от синагогата всеки, който признае Исус за Месията. ²³ По тази причина те казаха: „Той е достатъчно голям. Него питайте!“)

²⁴ Юдейските водачи за втори път извикаха прогледналия слепец и му казаха: „Отдай слава на Бога, като кажеш истината! Ние знаем, че този човек е грешник.“

²⁵ Той отговори: „Дали е грешник, не зная. Едно зная: че бях сляп, а сега виждам.“

²⁶ Те го попитаха: „Какво ти направи той? Как ти върна зрението?“

²⁷ Човекът отговори: „Вече ви казах, но вие не желаете да ме чуете. Защо искате да ви го повторя? Да не би и вие да искате да станете негови ученици?“

²⁸ Тогава юдейските водачи го наругаха: „Ти си негов ученик, а ние сме ученици на Моисей. ²⁹ Знаем, че Бог е говорил на Моисей, а този човек не знаем дори откъде идва.“

³⁰ Човекът каза: „Странно е, че не знаете откъде идва, а той ми върна зрението. ³¹ Всички знаем, че Бог не слуша грешните. Той слуша само онзи, който е благочестив и постъпва според волята му. ³² Никой досега не е излекувал слепец по рождение. ³³ Ако този човек не беше от Бога, не би могъл да извърши нищо.“

³⁴ Юдейските водачи му отговориха: „Ти си роден потънал в грях! Нас ли се опитваш да учиш?“ И го изгониха навън.

Духовна слепота

³⁵ Исус чу, че юдейските водачи са го изгонили, намери го и му каза: „Вярваш ли в Човешкия Син?“

³⁶ Човекът попита: „Кой е той, господине? Каж ми, за да повярвам в него.“

³⁷ Исус му каза: „Ти вече си го видял. Той е този, който разговаря с теб сега.“

³⁸ Човекът отговори: „Вярвам, Господи!“ и му се поклони.

³⁹ Исус каза: „Да съдя дойдох на този свят, за да могат тези, които не виждат, да прогледнат, а тези, които виждат, да ослепеят.“

⁴⁰ Някои от намиращите се наблизо фарисеи чуха това и го попитаха: „Нима искаш да кажеш, че ние също сме слепи?“

⁴¹ Исус им каза: „Ако наистина бяхте слепи, нямаше да сте виновни в грях, но вие твърдите: «Виждаме!» — затова грехът ви остава.

Притча за пастира и стадото

10 Уверявам ви: този, който не влиза в кошарата през вратата, а се покатерва от друго място, е крадец и разбойник. ² А този, който влиза през вратата, е пастирът на стадото. ³ На него пазачът отваря вратата и овците чуват гласа му. Той вика своите овце по име и ги извежда. ⁴ И когато ги изведе всичките, тръгва пред тях и те го следват, защото познават гласа му. ⁵ Те никога няма да тръгнат след непознат човек, а ще избягат от него, защото не познават гласа му.“ ⁶ Исус им разказа тази притча, но те не разбраха смисъла ѝ.

Исус — добрият пастир

⁷ Затова Исус каза отново: „Уверявам ви: аз съм вратата за овците. ⁸ Всички, които дойдоха преди мен, са крадци и разбойници и овците не ги послушаха. ⁹ Аз съм вратата: който влезе през мен, ще бъде спасен. Ще може да влиза и да излиза, и ще намира всичко, от което се нуждае. ¹⁰ Крадецът идва единствено да краде, да убива и да руши, а аз дойдох, за да дам живот — живот в цялата му пълнота.

¹¹ Аз съм добрият пастир. Добрият пастир живота си дава за овците. ¹² Наемният работник не е като пастира, защото не е стопанин на овците и щом види, че идва вълк, ги изоставя и избягва. Тогава вълкът напада овците и те се пръсват на разни страни. ¹³ Наемният работник побягва, защото само са го наели и той не милее за овците.

¹⁴ Аз съм добрият пастир. Аз познавам овците си и овците ми ме познават, ¹⁵ също както Отец ме познава и аз познавам Отца. Аз давам живота си за тези овце.

¹⁶Имам и други овце, които не са в това стадо. Трябва и тях да доведа. Те ще слушат гласа ми и ще станат едно стадо с един пастир. ¹⁷Отец ме обича, защото давам живота си, за да го получа отново. ¹⁸Никой не ми го отнема, аз го давам по собствена воля. Имам право да го дам и имам право отново да го получа. Това ми заповяда моят Баща.“

¹⁹Тези думи отново предизвикаха спорове сред юдеите. ²⁰Много от тях казаха: „В него се е вселил демон и той е полудял. Защо го слушате?“

²¹Други говореха: „Това не са думи на човек, в който се е вселил демон. Нима демон може да върне зрението на слепец?“

Юдейските водачи против Исус

²²В Ерусалим дойде време за празника Освещение. Беше зима.

²³Исус се намираще в двора на храма при Соломоновия портик.

²⁴Юдейските водачи се събраха около него и казаха: „Колко време ще ни държиш в недоумение? Ако ти си Месията, кажи ни го ясно.“

²⁵Исус отговори: „Вече ви казах, но вие не вярвате. Делата, които върша в името на моя Баща, показват кой съм.

²⁶Но вие не вярвате, защото не сте от моето стадо. ²⁷Моите овце слушат гласа ми. Аз ги познавам и те ме следват. ²⁸Аз им давам вечен живот. Те никога няма да умрат и никой не може да ги грабне от ръката ми.

²⁹Моят Баща, който ми ги е дал, е по-велик от всичко* и никой не може да ги грабне от ръката на Отца. ³⁰Аз и Отец сме едно.“

³¹Юдеите отново взеха камъни, за да го убият. ³²Исус им каза: „Аз извърших за вас много добри дела според заповедта на Отца. За кое от тях искате да ме убие с камъни?“

³³Юдеите отвърнаха: „Искаме да те убием с камъни не заради добро, което си извършил, а защото богохулстваш и макар че си простосмъртен, се представяш за Бог.“

³⁴Исус попита: „Не е ли написано във вашия закон: «Казах, че сте богове»? ³⁵Той нарича богове хората, на които е дадено Божието послание, а Писанията не могат да бъдат отменени. ³⁶Защо тогава казвате, че богохулствам, когато казах: «Аз съм Божият Син»? Аз съм този, когото Отец избра и изпрати в света. ³⁷Ако не върша делата на моя Баща, не ми вярвайте. ³⁸Но ако ги върша, дори и да не вярвате на мен, трябва да вярвате на делата ми и тогава ще знаете и ще разберете, че Отец е в мен и аз съм в Отца.“

³⁹Тогава юдеите отново се опитаха да го хванат, но той се изплъзна от ръцете им.

⁴⁰След това пак се върна на другия бряг на река Йордан, на мястото, където Йоан беше кръщавал по-рано, и остана там. ⁴¹Много хора дойдоха при него и казаха: „Йоан никога не извърши знамение, но всичко, което каза за този човек, е вярно.“ ⁴²И мнозина там повярваха в Исус.

Смъртта на Лазар

11 Във Витания, където живееха Мария и сестра ѝ Марта, имаше един болен човек на име

***10:29 Моят Баща ... всичко** Или: „Това, което моят Баща ми е дал, е по-важно от всичко останало“.

†**10:34** Цитат от Пс. 82:6.

Лазар. ²(Мария беше същата тази жена, която помаза Господа с миро и избърса краката му с косата си. Болният Лазар беше неин брат.) ³Затова сестрите изпратиха човек да каже на Исус: „Господи, твоят скъп приятел е болен.“

⁴Като чу това, Исус каза: „Тази болест не е смъртоносна, а е за слава на Бога, за да може Божият Син да се прослави чрез нея.“ ⁵(Исус обичаше Марта и сестра ѝ, и Лазар.) ⁶Като чу, че Лазар е болен, той остана още два дни на мястото, където беше. ⁷След това каза на учениците си: „Да се върнем в Юдея.“

⁸Учениците отговориха: „Учителю, недей! Неотдавна юдеите се опитваха да те убият с камъни. Нима искаш пак да се върнеш там?“

⁹Исус отговори: „Нали денят има дванадесет часа? Ако човек върви през деня, няма да се спъне, защото вижда светлината на този свят. ¹⁰Но когато върви през нощта, той се спъва, защото я няма светлината да му помага.“

¹¹Като каза това, Исус продължи: „Нашият приятел Лазар е заспал, но аз отивам да го събудя.“

¹²Учениците отговориха: „Господи, щом спи, значи ще се оправи!“

¹³Исус говореше за смъртта на Лазар, но те помислиха, че има предвид естествения сън. ¹⁴Затова Исус ясно им каза: „Лазар е мъртъв. ¹⁵Заради вас се радвам, че не бях там, защото сега ще повярвате. Но нека отидем при него.“

¹⁶Тогава Тома (наречен Близнак) каза на другите ученици: „Да отидем и ние, за да умрем с Исус.“

Исус във Витания

¹⁷Когато Исус пристигна във Витания, тялото на Лазар вече

четири дни лежеше в гробницата. ¹⁸А Витания се намираще само на около три километра от Ерусалим, ¹⁹така че много юдеи бяха дошли при Марта и Мария да ги утешават за загубата на брат им.

²⁰Марта чу, че Исус идва, и отиде да го посрещне, а Мария остана у дома. ²¹Тогава Марта каза на Исус: „Господи, ако ти беше тук, брат ми нямаше да умре. ²²Но аз зная, че и сега Бог ще ти даде всичко, което поискаш от него.“

²³Исус ѝ каза: „Брат ти ще възкръсне.“

²⁴Марта отговори: „Зная, че ще възкръсне при възкресението в последния ден.“

²⁵Исус ѝ каза: „Аз съм възкресението и животът. Който вярва в мен, макар и да умре — ще живее, ²⁶и всеки, който живее и вярва в мен, никога няма да умре. Вярваш ли в това?“

²⁷„Да, Господи! — отвърна тя. — Вярвам, че ти си Месията, Божият Син, който трябваше да дойде в света.“

Исус плаче

²⁸След като каза това, Марта се върна, извика сестра си Мария и когато бяха сами, ѝ каза: „Учителят е тук и те вика.“ ²⁹Щом чу това, Мария бързо стана и отиде при него. ³⁰(Исус още не беше влязъл в селото, а стоеше там, където го беше посрещнала Марта.) ³¹Юдеите, които бяха в къщата заедно с нея и я утешаваха, видяха, че Мария става и забързано излиза навън. Те я последваха, мислейки, че тя отива да скърби при гробницата. ³²Когато Мария пристигна на мястото, където беше Исус, и го видя, падна в краката

му и каза: „Господи, ако ти беше тук, брат ми нямаше да умре.“

³³ Исус я видя как плаче и как плачат юдеите, дошли с нея, и дълбоко се нажали и развълнува.

³⁴ „Къде го погребяхте?“ — попита той. Казаха му: „Господи, ела да видиш.“

³⁵ Исус се просълзи.

³⁶ Тогава юдеите казаха: „Виж колко го е обичал!“

³⁷ А някои попитаха: „Нима този човек, който върна зрението на слепеца, не можеше да спаси Лазар от смърт?“

Исус възкресява Лазар

³⁸ Исус отново се натъжи и отиде при гробницата, която беше една пещера, затворена с голям камък.

³⁹ Исус каза: „Отместете камъка!“

Марта, сестрата на починалия, отвърна: „Но Господи, тялото сигурно вече се е вмирисало, тъй като Лазар е мъртъв от четири дни!“

⁴⁰ Исус ѝ отговори: „Не ти ли казах, че ако повярваш, ще видиш Божията слава?“

⁴¹ Тогава отместиха камъка. Исус вдигна поглед и каза: „Отче, благодаря ти, че ме чу. ⁴² Зная, че винаги ме чуваш, но казвам това заради хората наоколо, за да повярват, че ти ме изпрати.“ ⁴³ След това извика със силен глас: „Лазаре, излез!“ ⁴⁴ Мъртвият излезе навън. Ръцете и краката му бяха обвити в платно, а лицето му беше покрито с кърпа.

Исус им каза: „Разповийте го и го оставете да си върви.“

Юдейските водачи кроят планове да убият Исус

(Матей 26:1-5; Марк 14:1-2; Лука 22:1-2)

⁴⁵ Тогава много от юдеите, които бяха дошли при Мария и видяха какво направи Исус, повярваха в него. ⁴⁶ Но някои от тях отидоха при фарисеите и им разказаха какво е извършил Исус. ⁴⁷ Тогава главните свещеници и фарисеите събраха Синедриона и казаха: „Какво да правим? Този човек върши много знамения. ⁴⁸ Ако го оставим да продължава така, всички ще повярват в него. Тогава ще дойдат римляните, ще разрушат храма ни и ще унищожат народа ни.“

⁴⁹ Но един от тях на име Каяфа, който беше първосвещеник през онази година, им каза: „Вие не знаете нищо ⁵⁰ и не разбирате, че е по-добре един човек да умре за хората, отколкото целият народ да бъде унищожен.“

⁵¹ Каяфа не каза това от себе си. Тъй като през онази година беше първосвещеник, той пророкува, че Исус ще умре за хората, ⁵² и не само за юдейския народ, а за да събере всички Божии деца, разпилени по света, и ги направи един народ.

⁵³ От този ден юдейските водачи започнаха да кроят планове как да убият Исус. ⁵⁴ Той престана да ходи открито сред юдеите, напусна Ерусалим и отиде на едно място близо до пустинята, в град Ефраим, където остана с учениците си.

⁵⁵ Наближаваше юдейският празник Пасха и много хора от областта бяха дошли в Ерусалим преди празника, за да се пречистят. ⁵⁶ Те търсеха Исус и в храма се питаха един друг: „Как мислите, няма ли да дойде на празника?“ ⁵⁷ Главните свещеници и

фарисеите бяха издали заповед ако някой знае къде се намира Исус, да им съобщи, за да го арестуват.

Исус във Витания с приятелите си

(Матей 26:6-13; Марк 14:3-9)

12 Шест дни преди Пасхата Исус отиде във Витания, където живееше Лазар, когото той беше възкресил от мъртвите. ² Там му приготвиха вечеря и Марта поднасяше храната. Лазар беше един от тези, които се хранеха заедно с Исус. ³ Тогава Мария донесе около една литра скъпо миро от чист нард* и го изля върху нозете на Исус, а после ги избърса с косата си. Благоуханието на маслото изпълни цялата къща.

⁴ Един от учениците на Исус, Юда Искариотски, който по-късно щеше да го предаде, каза: ⁵ „Това миро, което струва триста динария, трябваше да бъде продадено и парите да се дадат на бедните.“ ⁶ (Той каза това не от загриженост за бедните, а защото беше крадец — държеше касата и често си взимаше пари оттам.)

⁷ Тогава Исус отговори: „Не я спирай! Нека направи това за деня на моето погребение. ⁸ Бедните винаги ще бъдат с вас,[†] но аз няма винаги да съм с вас.“

Заговорът срещу Лазар

⁹ Много от юдеите чуха, че Исус е във Витания и отидоха там не само заради него, а и за да видят Лазар, когото Исус беше възкресил от мъртвите. ¹⁰ Тогава главните свещеници решиха да убият и Лазар,

¹¹ защото заради него много юдеи ги оставяха и започваха да вярват в Исус.

Исус влиза в Ерусалим като цар

(Матей 21:1-11; Марк 11:1-11; Лука 19:28-40)

¹² На следващия ден многото хора, дошли в Ерусалим за Пасхата, чуха, че Исус ще пристигне в града. ¹³ Те взеха палмови клонки и излязоха да го посрещнат с възгласи:

„Осанна!

Благословен да бъде този, който идва в името на Господа!» *Псалм*

118:25-26

Благословен да бъде царят на Израел!“

¹⁴ Исус намери едно магаренце и се качи на него, както е казано в Писанието:

¹⁵ „Не се страхувай, Сионе[‡]!

Виж! Твоят цар идва,

възседнал магаренце.“ *Захария 9:9*

¹⁶ (Първоначално учениците му не разбраха това, но когато Исус бе издигнат в слава, те си спомниха, че това бе писано за него и че те бяха направили тези неща за него.)

¹⁷ Тези, които бяха с Исус, когато възкреси Лазар от мъртвите и му заповяда да излезе от гробницата, започнаха да разказват на всички за станалото. ¹⁸ Затова и множеството бе излязло да го посрещне, защото бяха чули, че той е извършил това знамение. ¹⁹ Тогава фарисеите казаха помежду си: „Вижте, че не постигаме нищо! Ето, целият свят е тръгнал след него!“

* **12:3 миро от чист нард** Много скъпо масло от корените на едноименното растение в Индия.

[†] **12:8 Бедните ... с вас** Вж. Вт. 15:11.

[‡] **12:15 Сионе** Букв. «дъще Сионова». Има се предвид Ерусалим, градът на Божия избран народ.

Исус говори за живота и смъртта

²⁰ Сред дошлите в Ерусалим на поклонение за празника Пасха имаше и някои гърци. ²¹ Те отидоха при Филип, който беше от галилейския град Витсаида, и започнаха да го молят: „Господине, искаме да видим Исус.“ ²² Филип отиде и каза на Андрей, след което двамата отидоха и казаха на Исус.

²³ Исус им отговори: „Дойде времето Човешкият Син да се прослави. ²⁴ Уверявам ви: ако пшениченото зърно не падне на земята и не умре, то си остава само едно, но ако умре, ражда много зърна. ²⁵ Който обича живота си, ще го загуби, а който мрази живота си на този свят, ще го запази за вечен живот. ²⁶ Който ми служи, трябва да ме следва. Където съм аз, там трябва да бъде и моят служител. Отец ще почете всеки, който ми служи.

Исус говори за своята смърт

²⁷ Сега душата ми е развълнувана и не зная дали да кажа: «Отче, избави ме от това страдание!» Но нали зтоа съм дошъл на този свят, за да страдам! ²⁸ Отче, прослави името си!“

Тогава от небето се разнесе глас: „Прославил съм го и пак ще го прославя!“

²⁹ Хората, които бяха там и чуха, помислиха, че това е гръм. Други пък казаха: „Ангел му говори.“

³⁰ В отговор Исус им каза: „Не заради мен дойде този глас, а заради вас. ³¹ Настъпи часът този свят да бъде съден. Сега управителят на този свят ще бъде изгонен. ³² Когато бъде издигнат от земята, ще привлече всички хора към себе си.“ ³³ (Той каза това, за да посочи с каква смърт ще умре.)

³⁴ Хората му отговориха: „Но от закона знаем, че Месията ще живее вечно. Защо казваш, че Човешкият Син трябва да бъде издигнат? Кой е този Човешки Син?“

³⁵ Тогава Исус им каза: „Светлината ще бъде сред вас още малко. Затова вървете, докато имате светлината, за да не ви погълне мракът. Който върви в тъмнина, не знае къде отива. ³⁶ Доверете се на светлината, докато все още я имате, за да станете хора, които принадлежат на светлината.“ Като каза това, Исус си тръгна и се скри от тях.

Някои юдеи отказват да повярват

³⁷ Въпреки че беше извършил тези знамения пред очите им, те не повярваха в него, ³⁸ за да се изпълни казаното от пророк Исаия:

„Господи, кой повярва на посланието ни?

И на кого Господ разкри силата си?“

Исаия 53:1

³⁹ Затова те не можеха да повярват, защото Исаия беше казал още:

⁴⁰ „Бог заслепи очите им и вкамени сърцата им, за да не видят с очите си, нито да разберат със сърцата си, и се обърнат към мен, за да ги излекувам.“ *Исаия 6:10*

⁴¹ Исаия каза това, защото видя славата на Исус и говори за него.

⁴² Дори и сред юдейските водачи имаше много хора, които бяха повярвали в Исус, но поради страх от фарисеите не признаваха това открито, за да не бъдат отлъчени от синагогата. ⁴³ Те обичаха хорските хвалби повече, отколкото похвалите от Бога.

Учението на Исус ще съди хората

⁴⁴ Исус каза високо: „Който вярва в мен, вярва не само в мен, но и в Онзи, който ме изпрати.“ ⁴⁵ И който вижда мен, вижда Онзи, който ме изпрати. ⁴⁶ Дойдох на света като светлина, за да не може никой, който вярва в мен, да остане в тъмнина.

⁴⁷ Ако някой чуе думите ми и не им се подчинява, аз няма да го съдя, защото не съм дошъл, за да съдя света, а за да го спася. ⁴⁸ Има кой да съди този, който ме отхвърля и не приема думите ми. Словото, което съм говорил, ще го съди в последния ден. ⁴⁹ Защото аз говорех не от себе си, а самият Отец, който ме изпрати, ми заповяда какво да говоря и да поучавам. ⁵⁰ Аз зная, че неговата заповед носи вечен живот. Така че това, което говоря, е същото, което Отец ми каза.“

Исус измива краката на учениците си

13 Беше преди празника Пасха и Исус знаеше, че е дошло времето да напусне този свят и да отиде при Отца. Той винаги бе обичал онези в света, които бяха негови, и сега им показва цялата си любов.

² Бяха седнали да вечерят. Дяволът вече беше вложил в сърцето на Юда, сина на Симон Искарот, мисълта да предаде Исус. ³ Но Исус знаеше, че Отец е предал всичко в ръцете му и че той от Бога е дошъл и при Бога ще се върне. ⁴ Той стана от масата и свали горната си дреха, взе една кърпа и я завърза на кръста си. ⁵ След това наля вода в един леген и започна да мие краката на учениците и да ги бърше с кърпата, завързана на кръста му.

⁶ Той стигна до Симон Петър, който му каза: „Господи, нима ти ще измиеш краката ми?“

⁷ Исус отговори: „Сега не разбираш какво правя, но по-късно ще разбереш.“

⁸ Петър му каза: „Никога няма да позволя да измиеш краката ми!“

А Исус отвърна: „Ако не те измия, няма да бъдеш един от онези, които ми принадлежат.“

⁹ Тогава Симон Петър му каза: „Господи, измий не само краката ми, а и ръцете и главата ми!“

¹⁰ Исус каза: „Когато човек се е изкъпал, цялото му тяло е чисто и трябва да измие само краката си. Вие сте чисти, но не всички.“ ¹¹ (Исус знаеше кой ще го предаде и затова каза: „Не всички сте чисти.“)

¹² След като изми краката им, той отново облече горната си дреха, върна се на мястото си и им каза: „Разбирате ли какво направих за вас? ¹³ Вие ме наричате «Учител» и «Господ» и сте прави, защото наистина съм такъв. ¹⁴ Както аз, вашият Учител и Господ, измих краката ви, така и вие един на друг трябва да миете краката си. ¹⁵ Дадох ви пример, за да вършите за другите това, което аз направих за вас. ¹⁶ Уверявам ви: слугата не стои по-високо от своя господар, нито пратеникът е по-велик от този, който го изпраща. ¹⁷ Като знаете тези неща и ги изпълнявате, ще бъдете благословени.

¹⁸ Не говоря за всички вас. Познавам тези, които съм избрал, но трябва да се сбъдне казаното в Писанието: «Човекът, с когото разделих хляба си, се обърна срещу

мен.»* ¹⁹ Казвам ви това сега, преди то да се е случило, така че когато се случи, да повярвате, че АЗ СЪМ.[†]
²⁰ Уверявам ви: който приеме изпратения от мен, приема мен, а който приеме мен, приема Онзи, който ме изпрати.“

Исус предсказва кой ще го предаде

(Матей 26:20-25; Марк 14:17-21; Лука 22:21-23)

²¹ След като изрече това, Исус дълбоко се развълнува и открито заяви: „Уверявам ви: един от вас ще ме предаде.“

²² Учениците му започнаха да се споглеждат в недоумение за кого говори. ²³ Един от учениците, този, когото Исус обичаше, седеше до Исус. ²⁴ Тогава Симон Петър му направи знак да попита Исус кого има предвид.

²⁵ И той се облегна назад върху гърдите на Исус и попита: „Господи, кой е той?“

²⁶ Исус отговори: „Това ще бъде онзи, за когото натопя залька хляб и му го дам.“ След това натопи залька и го подаде на Юда, сина на Симон Искарот. ²⁷ В момента, в който Юда взе хляба, Сатана влезе в него. Тогава Исус му каза: „Направи бързо това, което възнамеряваш да извършиш.“ ²⁸ Никой от седящите на масата не разбра защо Исус му казва това. ²⁹ Някои помислиха, че понеже Юда държи касата, Исус го праща да купи нещо необходимо за празника или да даде нещо на бедните.

³⁰ Юда взе залька и веднага излезе. Беше нощ.

Исус говори за своята смърт

³¹ След като той излезе, Исус каза: „Сега Човешкият Син се прославя и Бог се прославя чрез него. ³² Щом Бог се прославя чрез него, то и Бог ще го прослави чрез себе си и ще направи това много скоро.“

³³ Дечица, няма да бъда с вас много дълго. Ще ме търсите и това, което казах на юдейските водачи, казвам и на вас сега: «Не можете да дойдете там, където отивам.»

³⁴ Нова заповед ви давам: Обичайте се един друг! Както аз ви обикнах, така и вие трябва да се обичате един друг. ³⁵ Ако имате любов един към друг, всички ще знаят, че сте мои ученици.“

Исус предсказва, че Петър ще се отрече от него

(Матей 26:31-35; Марк 14:27-31; Лука 22:31-34)

³⁶ Симон Петър го попита: „Господи, къде отиваш?“

Исус отговори: „Там, където отивам, ти не можеш да ме последваш сега, но по-късно ще дойдеш.“

³⁷ Петър попита: „Господи, защо не мога да те последвам сега? Живота си бих дал за теб!“

³⁸ Исус отговори: „Наистина ли ще дадеш живота си за мен? Уверявам те: петелът няма да е пропял, преди да си се отречъл от мен три пъти.“

Исус успокоява учениците си

14 Нека сърцата ви не се тревожат. Вярвайте в Бога и в мен вярвайте. ² В дома на моя Баща

*13:18 «се обърна срещу мен» Букв. «вдигна петата си против мен». Цитат от Пс. 41:9.

†13:19 АЗ СЪМ Името на Бога, използвано в Изх. 3:14; Ис. 41:4; 43:10. Може също да означава „Аз съм този (Месията).“

има много стаи; нямаше да ви го казвам, ако не беше така. Отивам да приготвя място за вас ³ и след като отида и ви приготвя място, ще се върна отново и ще ви взема при себе си, за да бъдете и вие там, където съм аз. ⁴ И вие знаете пътя до мястото, където отивам.“

⁵ Тома каза: „Господи, ние не знаем къде отиваш. Как бихме могли да знаем пътя?“

⁶ Исус отговори: „Аз съм пътят, истината и животът. Само чрез мен се стига до Отца. ⁷ Ако бяхте познали мен, щяхте да познаете също и моя Баща. Отсега нататък го познавате и сте го видели.“

⁸ Филип му каза: „Господи, покажи ни Отца и това ще ни е достатъчно.“

⁹ Исус отговори: „Филипе, аз съм с вас толкова време, все още ли не ме познаваш? Който е видял мен, е видял Отца. Как можеш да кажеш «Покажи ми Отца»? ¹⁰ Нима не вярваш, че аз съм в Отца и Отец е в мен? Думите, които ви говоря, не идват от мен, а Отец, който живее в мен, върши своите дела. ¹¹ Вярвайте ми, когато казвам, че съм в Отца и Отец е в мен. Ако не, тогава вярвайте заради самите дела. ¹² Уверявам ви: който вярва в мен, също ще върши делата, които аз върша. Той ще върши дори и по-велики неща, защото аз отивам при Отца. ¹³ И ще направя всичко, което поискате в мое име, така че Отец да се прослави чрез Сина. ¹⁴ Ако ме помолите нещо в мое име, ще го изпълня.

Обещанието за Святия Дух

¹⁵ Ако ме обичате, ще се подчинявате на заповедите ми. ¹⁶ Аз

ще помоля Отца и той ще ви даде друг Защитник,* който да е с вас завинаги — ¹⁷ Духа на истината, когото светът не може да приеме, защото не го вижда и не го познава. Но вие го познавате, защото той живее с вас и ще бъде във вас.

¹⁸ Няма да ви оставя сираци. Ще се върна при вас. ¹⁹ Не след дълго светът вече няма да ме вижда, но вие ще ме виждате и ще живеете, защото аз живея. ²⁰ В онзи ден ще разберете, че аз съм в Отца, вие сте в мен и аз съм във вас. ²¹ Който приема моите заповеди и ги изпълнява, ме обича. А който ме обича, ще бъде обикнат от моя Баща и аз също ще го обикна и ще му се открия.“

²² Тогава Юда (не Юда Искариотски) го попита: „Господи, а защо ще се откриеш само на нас, но не и на света?“

²³ Исус му отговори: „Ако някой ме обича, ще постъпва според учението ми. Моят Баща ще го обикне и ние ще дойдем при него и ще живеем с него. ²⁴ Който не ме обича, не постъпва според моите учения, въпреки че учението, което чувате, не идва от мен, а от Отца, който ме изпрати.

²⁵ Казах ви всичко това, докато все още съм с вас, ²⁶ но Защитникът, Святия Дух, когото Отец ще изпрати в мое име, ще ви научи на всичко и ще ви припомни всичко, което съм ви казвал.

²⁷ Мир ви оставям. Моят мир ви давам. Не ви го давам както дава светът. Не допускайте в сърцата си тревога и страх. ²⁸ Чухте ме да ви казвам, че си отивам, но ще се върна при вас. Ако ме обичате, ще се радвате, че отивам при Отца, защото

*14:16 *Защитник* Или: Помощник, Утешител, т.е. Святия Дух. Отнася се също до 14:25; 15:26; 16:7.

той е по-велик от мен. ²⁹Ето, казвам ви го преди да се е случило, така че когато се случи, да повярвате. ³⁰Няма да говоря още дълго с вас, защото управителят на този свят идва. Той няма власт над мен, ³¹но всичко това става, за да види светът, че обичам Отца и постъпвам така, както Отец ми е заповядал.

Сега станете! Да напуснем това място.

Исус — истинската лоза

15 Аз съм истинската лоза, а моят Баща е лозарят. ²Той отрязва онези мои пръчки, които не дават плод, и подрязва и почиства онези, които дават, за да носят още повече плод. ³Вие вече сте чисти поради учението, което ви дадох. ⁴Останете в мен и аз ще остана във вас. Лозовата пръчка сама по себе си не може да дава плод, тя трябва да остане на лозата. Така и вие не можете да дадете плод, ако не останете в мен.

⁵Аз съм лозата, а вие сте пръчките. Който остане в мен и аз — в него, ще даде много плод, защото без мен не можете да направите нищо. ⁶Ако някой не остане в мен, ще бъде изхвърлен като отрязана пръчка и ще изсъхне. Такива пръчки се събират и се хвърлят в огъня, където изгарят.

⁷Ако останете в мен и моите учения останат във вас, каквото и да желаете, поискайте го и ще го имате. ⁸Моят Баща ще се прослави, когато давате много плод. Така ще докажете, че сте мои ученици. ⁹Обичам ви така, както Отец обича мен: Останете в моята любов. ¹⁰Ако изпълнявате заповедите ми, ще останете в любовта ми, така както аз изпълних заповедите на своя Баща и оставам в любовта му. ¹¹Казах ви тези неща, за да

бъде радостта ми във вас и вашата радост да бъде пълна. ¹²Ето моята заповед: Обичайте се един друг така, както аз ви обикнах. ¹³Няма по-голяма любов от това да дадеш живота си за приятелите си. ¹⁴Вие сте мои приятели, ако вършите това, което ви заповядвам. ¹⁵Вече не ви наричам «слуги», защото слугата не знае какво прави господарят му. Наричам ви «приятели», защото ви известих всичко, което чух от своя Баща. ¹⁶Не вие избрахте мен, а аз избрах вас и ви определих да отивате и да давате плод, и искам плодът ви да е траен. Тогава Отец ще ви даде каквото и да поискате в мое име. ¹⁷Това ви заповядвам: Обичайте се един друг!

Исус предупреждава учениците си

¹⁸Ако светът ви мрази, помнете, че първо е намразил мен. ¹⁹Ако принадлежахте на света, той щеше да ви обича като свои. Но вие не принадлежите на света, защото аз ви избрах и отделих от него: затова светът ви мрази. ²⁰Помнете думите, които ви казах: «Слугата не е по-велик от своя господар.» След като преследвах мен, ще преследват и вас. След като се подчиниха на моето учение, ще се подчинят и на вашето. ²¹Но те ще се отнесат с вас така заради мен, защото не познават Онзи, който ме изпрати. ²²Ако не бях дошъл и не бях им говорил, нямаше да имат грях, но сега нямат оправдание за греха си. ²³Който мрази мен, мрази и моя Баща. ²⁴Ако не бях извършил сред тях делата, които никой друг не е извършвал, нямаше да имат грях. Но сега видяха делата ми и въпреки това намразиха и мен, и моя Баща. ²⁵Но това стана, за да се събдне

писаното в закона им: «Намразиха ме без причина.»*

²⁶ Когато дойде Защитникът, когото ще ви изпратя от Отца, Духът на истината, който идва от Отца, той ще свидетелства за мен. ²⁷ Вие също ще свидетелствате, защото бяхте с мен от самото начало.

16 Казах ви тези неща, за да не загубите вярата си. ² Ще ви изхвърлят от синагогите. Ще дойде време, когато ще ви убиват с мисълта, че служат на Бога. ³ Ще постъпват така, защото не познават нито Отца, нито мен. ⁴ Казвам ви тези неща сега, така че когато дойде времето да се случат, да си спомните, че съм ви предупредил.

Делото на Святия Дух

Не ви казах това в началото, защото тогава бях с вас. ⁵ Сега обаче се връщам при Онзи, който ме изпрати, но никой от вас вече не ме пита къде отивам. ⁶ Сега, понеже ви казах тези неща, сърцата ви се изпълниха с печал. ⁷ Но истината ви казвам: за вас е по-добре да си отида, защото ако не си отида, Защитникът няма да дойде при вас. Но ако си отида, ще ви го изпратя. ⁸ И когато дойде, той ще докаже, че светът грешни относно греха, праведността и съда: ⁹ относно греха, защото не вярват в мен, ¹⁰ относно праведността, защото отивам при Отца и няма да ме видите вече ¹¹ и относно съда, защото управителят на този свят вече е осъден.

¹² Имам да ви казвам още много неща, но те са повече от това, което можете да понесете сега. ¹³ Но когато дойде Духът на истината, той ще ви води към цялата истина, защото няма

да говори от себе си, а ще говори това, което чува, и ще ви известява какво предстои да се случи. ¹⁴ Той ще ме прослави, защото ще ви известява това, което вземе от мен. ¹⁵ Всичко, което Отец има, е мое и затова казах, че Духът ще взема от това, което е мое, и ще ви го известява.

Скръбта ще се превърне в радост

¹⁶ Скоро вече няма да ме виждате, но скоро след това ще ме видите.“

¹⁷ Някои от учениците казаха помежду си: „Какво означават думите му: «Скоро вече няма да ме виждате, но скоро след това ще ме видите» и «Защото аз отивам при Отца»?“ ¹⁸ Питаха се също: „Какво означава «скоро»? Не разбираме за какво говори.“

¹⁹ Исус знаеше, че искат да го питат за това и им каза: „Питате се един друг за значението на думите: «Скоро вече няма да ме виждате, но скоро след това ще ме видите», нали? ²⁰ Уверявам ви: ще плачете и ще ридаете, а светът ще се радва. Вие ще скърбите, но скръбта ви ще се превърне в радост. ²¹ Когато жената ражда, тя страда, защото времето ѝ е дошло, но щом детето се роди, забравя болката заради щастieto, че човек се е родил на света! ²² Така и вие сега сте натъжени, но аз ще ви видя отново и сърцата ви ще се изпълнят с радост, и никой няма да отнеме радостта ви. ²³ В онзи ден няма да ме питате нищо. Уверявам ви: Отец ще ви даде каквото и да му поискате в мое име. ²⁴ Досега не сте искали нищо в мое име. Искайте и ще получите, за да бъде радостта ви пълна.

* 15:25 «Намразиха ме без причина» Цитат от Пс. 35:19 или Пс. 69:4.

Победа над света

²⁵ Обясних ви тези неща с примери, но идва времето, когато няма да използвам примери, а ще ви говоря ясно за Отца. ²⁶ Когато дойде онзи ден, вие ще искате в мое име. Не казвам, че аз ще моля Отца заради вас, ²⁷ защото той самият ви обича, понеже ме обикнахте и повярвахте, че дойдох от Бога. ²⁸ Аз дойдох от Отца в света и сега напускам света и се връщам при Отца.“

²⁹ Тогава учениците му казаха: „Ето, сега ни говориш ясно и без примери. ³⁰ Сега виждаме, че знаеш всичко и предварително ти е известно какво ще те попитат. Затова вярваме, че си дошъл от Бога.“

³¹ Исус им каза: „Сега вярвате ли? ³² Чуйте! Идва такова време и то вече е настъпило, когато ще се разпръснете всеки по дома си и ще ме оставите сам. Но аз никога не съм сам, защото Отец е с мен.

³³ Казах ви това, за да имате мир в мен. В този свят ще страдате, но бъдете смели! Аз победих света!“

Исус се моли за себе си и учениците си

17 След като каза това, Исус вдигна поглед към небето и се помоли: „Отче, настъпи часът. Прослави Сина си, за да може и Синът ти да те прослави — ² както му даде власт над всички хора, така и той да дари вечен живот на тези, които ти му даде. ³ Това е вечният живот: да познават теб — единствения истинен Бог и Исус Христос, когото ти изпрати. ⁴ Аз те прославих на земята и изпълних делото, което ми възложи. ⁵ Сега, Отче, прослави ме в своето

присъствие със славата, която имах с теб преди светът да бъде сътворен.

⁶ Изявих името ти на хората, които избра от света и ми повери. Те ти принадлежаха, но ти ги даде на мен и те се подчиниха на словото ти. ⁷ Сега знаят, че всичко, което си ми дал, идва от теб. ⁸ Аз им предадох ученията, които ти ми даде. Те ги приеха и разбраха, че наистина дойдох от теб, и повярваха, че ти ме изпрати. ⁹ За тях се моля. Не се моля за света, а за тези, които ти ми даде, защото са твои. ¹⁰ Всичко мое принадлежи на теб и всичко твое принадлежи на мен, и аз се прославих чрез тях. ¹¹ Аз няма да остана в света — ще дойда при теб, но те ще останат. Отче святи, пази ги чрез силата на името си, което си ми дал, така че те да бъдат едно, както сме ние. ¹² Докато бях с тях, ги пазих чрез силата на името ти, което ми даде. Закрилях ги и нито един не бе изгубен, освен онзи, който сам избра да бъде изгубен. Всичко това стана, за да се изпълни Писанието.

¹³ Сега идвам при теб, но казвам тези неща, докато съм още в света, за да са те изпълнени с моята радост. ¹⁴ Аз им дадох твоето слово, но светът ги мразеше, защото не му принадлежаха, така както не му принадлежа и аз. ¹⁵ Не те моля да ги вземеш от света, а да ги пазиш от лукавия. ¹⁶ Те не принадлежат на света, така както и аз не му принадлежа. ¹⁷ Посвети ги да ти служат чрез истината. Твоето слово е истина. ¹⁸ Както ти изпрати мен в света, така и аз изпратих тях в света. ¹⁹ Аз се посвещавам да ти служа заради тях, за да могат и те също да се посветят да ти служат чрез истината.

²⁰ Моля се не само за тях, но и за всички, които ще повярват в мен чрез

тяхното послание, ²¹ за да бъдат те едно цяло, както ти, Отче, си в мен и аз съм в теб. Моля се те също да бъдат в нас, за да повярва светът, че ти ме изпрати. ²² Дадох им славата, която ти ми даде, за да бъдат те едно, както ние сме едно. ²³ Аз ще бъда в тях и ти — в мен, така че те да бъдат в съвършено единство и светът да разбере, че ти ме изпрати и че обикна тях така, както обикна мен.

²⁴ Отче, искам хората, които ти ми даде, да бъдат с мен там, където съм аз, за да видят славата ми, която ти ми дари, защото ме обичаше преди още светът да бъде сътворен. ²⁵ Отче праведни, светът не те познава, но аз те познавам и те знаят, че ти си ме изпратил. ²⁶ Аз им показах кой си и ще продължавам да го правя, за да бъде в тях любовта, с която си ме обикнал, и за да бъда аз в тях.“

Исус е арестуван

(Матей 26:47-56; Марк 14:43-50; Лука 22:47-53)

18 След като се помоли, Исус излезе заедно с учениците си и отиде на другия край на долината Кедрон. Там имаше градина, в която той и учениците му влязоха.

² Юда, предателят, също знаеше това място, защото Исус често се срещаше там с учениците си. ³ Той отиде в градината, водейки след себе си група римски войници и стражи на храма, изпратени от главните свещеници и фарисеите. Те бяха въоръжени и носеха фенери и факли.

⁴ Исус предварително знаеше всичко, което щеше да му се случи. Той пристъпи напред и попита: „Кого търсите?“

⁵ Отговориха му: „Исус от Назарет.“

Той им каза: „Аз съм.“* (Юда, предателят, стоеше сред тях.)

⁶ Когато Исус им каза „Аз съм“, те се отдръпнаха назад и паднаха на земята.

⁷ Той отново ги попита: „Кого търсите?“

„Исус от Назарет“ — отвърнаха те.

⁸ Исус отговори: „Казах ви, че това съм аз и след като търсите мен, оставете тези хора да си вървят.“

⁹ (Той каза това, за да се изпълнят думите му: „Не изгубих нито един от онези, които ми даде.“)

¹⁰ Тогава Симон Петър, който имаше нож, го извади, удари слугата на първосвещеника и отрязва дясното му ухо. (Името на слугата беше Малх.) ¹¹ Исус каза на Петър: „Прибери ножа си. Нима не трябва да изпия чашата, която Отец ми даде?“

Исус е отведен пред Анна

(Матей 26:57-58; Марк 14:53-54; Лука 22:54)

¹² Тогава римските войници, хилядникът и юдейските стражи арестуваха Исус, вързаха го ¹³ и го отведоха първо при Анна — тъста на Каяфа. Каяфа беше първосвещеник онази година. ¹⁴ (Същият този Каяфа беше съветвал юдейските водачи, че е по-добре един човек да умре за целия народ.)

Петър се отрича от Исус

(Матей 26:69-70; Марк 14:66-68; Лука 22:55-57)

¹⁵ Симон Петър и още един ученик следваха Исус. Този ученик бе познат на първосвещеника и влезе заедно с Исус в двора на първосвещеника.

*18:5 „Аз съм“ Тук и в ст. 8 е възможно тези думи да имат същото значение, както в 8:24,28,58; 13:19.

¹⁶ Петър остана навън до вратата. Тогава другият ученик, който беше познат на първосвещеника, излезе, поговори с прислужницата на вратата и въведе Петър вътре. ¹⁷ Тогава прислужницата попита Петър: „Не си ли и ти един от учениците на този човек?“

Той ѝ отговори: „Не, не съм!“

¹⁸ Беше студено. Слугите и стражите от храма бяха запалили огън и се топлеха около него. Петър също стоеше с тях и се грееше.

Първосвещеникът разпитва Исус

(Матей 26:59-66; Марк 14:55-64; Лука 22:66-71)

¹⁹ Тогава първосвещеникът започна да разпитва Исус за учениците му и за неговото учение. ²⁰ Исус му отговори: „Говорил съм открито на всички, винаги съм проповядвал в синагогите и в храма, където се събират всички юдеи. Не съм казвал нищо тайно. ²¹ Защо разпитваш мен? Разпитай онези, които са ме слушали. Те знаят какво съм говорил!“

²² Когато каза това, един от стражите на храма, който стоеше наблизо, удари плесница на Исус и каза: „Как смееш да отговаряш така на първосвещеника!“

²³ Исус отговори: „Ако съм казал нещо невярно, кажи пред всички къде греша. Но ако съм прав, защо тогава ме удряш?“

²⁴ Тогава Анна го изпрати вързан при първосвещеника Каяфа.

Петър отново се отрича от Исус

(Матей 26:71-75; Марк 14:69-72; Лука 22:58-62)

²⁵ Докато Симон Петър стоеше край огъня и се топлеше, другите го попитаха: „Ти не си ли един от учениците на този човек?“

Но той отрече с думите: „Не, не съм!“

²⁶ Един от слугите на първосвещеника, роднина на човека, чието ухо Петър беше отрязал, му каза: „Не те ли видях в градината с него?“

²⁷ Но Петър още веднъж отрече и в този момент пропя петел.

Исус е отведен пред Пилат

(Матей 27:1-2; 11-31; Марк 15:1-20; Лука 23:1-25)

²⁸ Тогава заведоха Исус от къщата на Каяфа в двореца на управителя. Беше рано сутринта. Юдеите там не искаха да влязат вътре, за да не се осквернят ритуално,* иначе нямаше да могат да ядат пасхалната храна. ²⁹ Затова Пилат излезе при тях и попита: „В какво обвинявате този човек?“

³⁰ Те отговориха: „Ако не беше престъпник, нямаше да го предадем на теб!“

³¹ Тогава Пилат им каза: „Вие го вземете и го съдете според вашия закон.“

Юдейските водачи отговориха: „На нас не ни е позволено да наказваме със смърт.“ ³² Това се случи, за да се изпълни казаното от Исус за начина, по който щеше да умре.

*18:28 да не се осквернят ритуално Влизане в място на езичници прави невалидно специалното обредно пречистване на юдеите преди празника Пасха. Вж. Йн. 11:55.

³³ Тогава Пилат се върна в двореца, извика Исус и го попита: „Ти ли си царят на юдеите?“

³⁴ Исус му каза: „Ти ли ме питаш това или други хора ти казаха за мен?“

³⁵ Пилат отговори: „Аз да не съм юдеин! Твоите хора и главните свещеници те предадоха на мен. Какво си направил?“

³⁶ Исус отговори: „Моето царство не принадлежи на този свят. Ако принадлежеше на този свят, слугите ми щяха да се борят да не бъда предаден на юдейските водачи. Но царството ми не е оттук.“

³⁷ Тогава Пилат му каза: „Значи все пак си цар?“

Исус отговори: „Сам казваш, че съм цар. Аз за това съм роден и за това дойдох в света: да свидетелствам за истината. Всеки, който е на страната на истината, слуша моя глас.“

³⁸ Пилат попита: „Какво е истина?“

Като каза това, отново излезе при юдейските водачи и им каза: „Не намирам причина да го осъдя.“

³⁹ Но вие имате традиция, според която по време на Пасхата винаги ви освобождавам някого. Искате ли да ви пусна «царя на юдеите»?“

⁴⁰ Но те отново закрещяха: „Не! Не този! Освободи ни Варава!“ (А Варава беше един разбойник.)

19 Тогава Пилат заповяда да отведат Исус и да го бичуват. ² Войниците сплетоха венец от тръни и го сложиха на главата му. Облякоха го в пурпурна мантия, ³ идваха към него с възгласи: „Да живее царят на юдеите!“ и го биеха по лицето.

⁴ Пилат отново излезе и им каза: „Ето, водя ви го, за да разберете, че не намирам причина да го осъдя.“ ⁵ След това Исус излезе с венеца от тръни и

пурпурната мантия и Пилат каза: „Ето човека.“

⁶ Когато го видяха, главните свещеници и стражите завикаха: „Разпъни го на кръст! Разпъни го на кръст!“

Пилат им каза: „Вие го вземете и го разпънете на кръст! Аз не намирам причина да го осъдя.“

⁷ Юдейските водачи отговориха: „Ние имаме закон, според който той трябва да умре, защото твърди, че е Божият Син!“

⁸ Когато чу това, Пилат много се изплаши. ⁹ Той отново влезе в двореца и попита Исус: „Откъде си?“, но Исус не му отговори. ¹⁰ Тогава Пилат му каза: „Нима отказваш да разговаряш с мен? Не знаеш ли, че имам власт както да те пусна, така и да те разпъна на кръст?“

¹¹ Исус отговори: „Нямаше да имаш никаква власт над мен, ако не ти беше дадена от Бога. Ето защо онзи, който ме предаде на теб, има поголям грях.“

¹² Когато чу това, Пилат се опита да освободи Исус, но юдейските водачи крещяха: „Ако го освободиш, не си приятел на цезаря! Всеки, който твърди, че е цар, е враг на цезаря!“

¹³ Когато чу тези думи, Пилат изведе Исус и седна на съдийското кресло на мястото, наречено Каменния паваж („Гавата“ на арамейски). ¹⁴ Беше около обяд в Подготвителния ден преди Пасхата. Пилат каза на юдеите: „Ето вашия цар!“

¹⁵ Те закрещяха: „Отведи го! Отведи го! Разпъни го на кръст!“

Пилат ги попита: „Вие искате да разпъна на кръст вашия цар, така ли?“

Главните свещеници отговориха: „Ние нямаме друг цар освен цезаря.“

¹⁶ Тогава Пилат им предаде Исус, за да го разпънат на кръст.

Исус е разпънат на кръст

(*Матей 27:32-44; Марк 15:21-32; Лука 23:26-43*)

Отведоха Исус. ¹⁷ Носейки сам кръста си, той стигна до мястото, наречено Лобно („Голгота“ на арамейски).

¹⁸ Там го разпънаха, а с него и още двама други мъже — по един от едната и от другата му страна, а той в средата.

¹⁹ Пилат нареди на кръста да поставят и надпис: „исус от назарет, царят на юдеите.“ ²⁰ И тъй като мястото, където разпънаха Исус, беше близо до града, а надписът бе на арамейски, латински и гръцки, много юдеи го прочетоха.

²¹ Юдейските главни свещеници казаха на Пилат: „Не пиши «Царят на юдеите», а «Онзи каза: Аз съм Царят на юдеите.»“

²² Пилат отговори: „Каквото съм написал, написал съм.“

²³ След като разпънаха Исус, войниците взеха дрехите му и ги разделиха на четири — по една част за всеки. Взеха и туниката, но тя беше без шевове — изтъкана от горе до долу от едно парче. ²⁴ Тогава войниците си казаха: „По-добре да не я късаме, а да хвърлим жребий за нея и да видим на кого ще се падне.“ Това стана, за да се изпълни казаното в Писанието:

„Разделиха дрехите ми

помежду си,
а за облеклото ми

хвърлиха жребий.“ *Псалм 22:18*

Войниците така и направиха.

²⁵ До кръста на Исус стояха майка му, сестра ѝ, Мария — жената на

Клопа — и Мария Магдалина. ²⁶ Исус видя майка си и стоящия наблизно ученик, когото обичаше. Той каза на майка си: „Жено, това е твоят син.“ ²⁷ След това каза на ученика: „Това е твоята майка.“ И оттогава ученикът я взе в своя дом.

Исус умира

(*Матей 27:45-56; Марк 15:33-41; Лука 23:44-49*)

²⁸ Сега вече Исус знаеше, че всичко е завършено и за да се изпълни Писанието, каза: „Жаден съм.“* ²⁹ Там имаше съд с оцет. Напоиха в него гъба, сложиха я на прът от исоп и я повдигнаха до устата му. ³⁰ След като вкуси от оцета, Исус каза: „Свърши се.“ После отпусна глава и издъхна.

³¹ Всичко това стана в Подготвителния ден, а телата не трябваше да висят на кръстовете в събота, (тъй като онази събота бе много голям празник). Затова юдейските водачи помолиха Пилат да нареди пицялите да се счупят и телата да се свалят от кръстовете.

³² Тогава войниците дойдоха и счупиха пицялите първо на единия, а после и на другия от разпънатите заедно с Исус. ³³ Но когато стигнаха до Исус, видяха, че вече е мъртъв, и не му счупиха пицялите. ³⁴ Вместо това един от войниците прободe ребрата му с копието си и от раната веднага бликнаха кръв и вода. ³⁵ (А човекът, който беше очевидец, свидетелства за това и неговото свидетелство е достоверно. Той знае, че говори истината, за да повярвате и вие.) ³⁶ Това се случи, за да се изпълни Писанието: „Нито една

* 19:28 „Жаден съм“ Вж. Пс. 22:15; 69:21.

негова кост няма да бъде счупена.“^{*}
³⁷ А едно друго Писание казва: „Ще гледат този, когото прободоха.“[†]

Погребението на Исус

(Матей 27:57-61; Марк 15:42-47; Лука 23:50-56)

³⁸ След това Йосиф от Ариматя поиска разрешение от Пилат да свали тялото на Исус от кръста. Йосиф беше ученик на Исус, но поради страх от юдейските водачи пазеше това в тайна. Пилат му разреши и той дойде и прибра тялото на Исус. ³⁹ С него беше и Никодим, който по-рано бе отишъл през нощта да говори с Исус. Той донесе около сто литри смес от смирна и алое.[‡] ⁴⁰ Те взеха тялото на Исус и го повиха в ленено платно заедно с благоуханията, какъвто беше юдейският погребален обичай. ⁴¹ До мястото, където беше разпънат Исус, имаше овощна градина, а в нея — новоизсечена гробница, където още никой не беше погребван. ⁴² И понеже беше юдейският Подготвителен ден, а гробницата се оказа наблизко, те положиха Исус в нея.

Учениците намират гробницата празна

(Матей 28:1-10; Марк 16:1-8; Лука 24:1-12)

20 Рано сутринта в първия ден на седмицата Мария Магдалина отиде на гробницата, когато още беше тъмно, и видя, че камъкът е отместен от нея. ² Тогава тя се втурна и отиде при Симон Петър и другия ученик, когото Исус обичаше, и им каза:

„Взели са Господа от гробницата и не знаем къде са го положили!“

³ Тогава Петър и другият ученик излязоха и се отправиха към гробницата. ⁴ И двамата тичаха, но другият ученик изпревари Петър и пръв стигна до гробницата. ⁵ Той надникна и видя, че ленените платна са там, но не влезе вътре. ⁶ Тогава Симон Петър, който го следваше, дойде и влезе в гробницата. Той видя ленените платна ⁷ и къпата, с която беше повита главата на Исус, но тя не беше заедно с ленените платна, а свита на отделно място. ⁸ Другият ученик, който беше пристигнал пръв при гробницата, също влезе, видя и повярва. ⁹ (Защото те все още не разбираха Писанието, според което той трябваше да възкръсне от мъртвите.)

Исус се явява на Мария Магдалина

(Марк 16:9-11)

¹⁰ После учениците си отидоха по домовете. ¹¹ Мария остана отвън при гробницата и плачеше. Както плачеше, тя се наведе да погледне в гробницата ¹² и видя два ангела в бяло. Те седяха там, където по-рано беше лежало тялото на Исус, един откъм главата и един откъм краката му.

¹³ „Жено, защо плачеш?“ — попитаха я те.

Мария отговори: „Взели са моя Господ и не зная къде са го положили.“ ¹⁴ Когато каза това, тя се обърна и видя Исус да стои там, но не знаеше, че е той.

^{*}19:36 Цитат от Пс. 34:20. Идеята е взета от Изх. 12:46; Числ. 9:12.

[†]19:37 Цитат от Зах. 12:10.

[‡]19:39 *смирна и алое* Благоуханни растения, с които тялото се подготвя за погребение.

¹⁵ Исус ѝ каза: „Жено, защо плачеш? Кого търсиш?“

Мария помисли, че това е градинарят, и му каза: „Господине, ако ти си го отнесъл, кажи ми къде си го положил, за да отида да го взема.“

¹⁶ Исус ѝ каза: „Мария!“

Тя се обърна и му каза на арамейски: „*Равуни!*“ (което значи „Учителю!“)

¹⁷ Исус ѝ каза: „Не се докосвай до мен, защото още не съм се възнесъл при Отца, но иди при братята ми и им кажи: «Аз отивам при моя Баща и вашия Баща, при моя Бог и вашия Бог.»“

¹⁸ Мария Магдалина отиде и каза на учениците: „Видях Господа!“ И им предаде думите му.

Исус се явява на учениците си

(*Матей 28:16-20; Марк 16:14-18; Лука 24:36-49*)

¹⁹ Вечерта на същия ден, който беше първият ден от седмицата, учениците бяха залостили вратите на къщата, в която бяха, защото се страхуваха от юдейските водачи. Тогава Исус дойде, застана сред тях и им каза: „Мир на вас!“ ²⁰ След тези думи той им показа ръцете и ребрата си и учениците се зарадваха, когато видяха Господа.

²¹ Тогава Исус отново им каза: „Мир на вас! Както Отец изпрати мен, така и аз изпращам вас.“ ²² След тези думи той духна върху тях и им каза: „Приемете Святия Дух. ²³ На когото простите греховете, ще бъдат простени. На когото не простите греховете, ще останат непростени.“

Исус се явява на Тома

²⁴ Тома (наречен Близнак), един от дванадесетте, не беше с тях, когато

Исус дойде. ²⁵ Другите ученици му казаха: „Видяхме Господа!“ Но той им отговори: „Докато не видя белезите от пироните на ръцете му и не сложа пръст в раната на ребрата му, няма да повярвам!“

²⁶ Седмица по-късно учениците отново бяха в къщата и Тома беше с тях. Въпреки че вратите бяха залостени, Исус дойде, застана сред тях и каза: „Мир на вас!“ ²⁷ После се обърна към Тома: „Сложи пръста си тук и погледни ръцете ми. Протегни ръка и я сложи на ребрата ми. Спири да се съмняваш и повярвай!“

²⁸ В отговор Тома му каза: „Господ мой и Бог мой!“

²⁹ Исус му каза: „Ти повярва, защото ме видя. Благословени са тези, които са повярвали, без да са видели.“

Целта на тази книга

³⁰ Исус извърши пред учениците си още много други знамения, които не са записани в тази книга. ³¹ Но тези неща бяха написани, за да повярвате, че Исус е Месията, Божият Син, и за да може като вярвате, да имате живот чрез неговото име.

Исус се явява на седем ученика

21 След това Исус отново се яви на учениците си при Тивериадското езеро.* Ето как стана това: ² Симон Петър, Тома (наречен Близнак), Натанаил (от галилейския град Кана), синовете на Зеведей и още двама от учениците бяха заедно. ³ Симон Петър каза: „Отивам за риба.“ Останалите отговориха: „И ние идваме с теб!“ Всички излязоха и се качиха на една лодка, но не можаха да уловят нищо онази нощ.

*21:1 *Тивериадското езеро* Друго име на Галилейското езеро.

⁴ Вече се беше съмнало, когато Исус застана на брега, но учениците не знаеха, че е той. ⁵ Исус ги попита: „Как е, приятели, уловихте ли нещо?“

„Не“ — отвърнаха те.

⁶ Той им каза: „Хвърлете мрежата от дясната страна на лодката и ще уловите.“ И те хвърлиха мрежата, но тя беше толкова пълна с риба, че не можаха да я издърпат в лодката.

⁷ Тогава ученикът, когото Исус обичаше, каза на Петър: „Това е Господ!“ Когато чу, че това е Господ, Симон препаса около кръста горната си дреха (защото се беше съблякъл) и скочи във водата. ⁸ Другите ученици стигнаха до брега с лодката, теглейки мрежата с риба (защото не бяха далеч, а само на стотина метра от брега). ⁹ Когато излязоха на брега, видяха жаравя с риба върху нея и хляб. ¹⁰ Исус им каза: „Донесете от рибата, която току-що уловихте.“

¹¹ Симон Петър се качи в лодката и издърпа мрежата на сушата, която макар че беше пълна със сто петдесет и три едри риби, пак не се скъса. ¹² Исус им каза: „Елате да хапнете.“ И никой от учениците не посмя да го попита: „Кой си ти?“, защото знаеха, че е Господ. ¹³ Исус отиде, взе хляба и им го раздаде, след което им даде и риба.

¹⁴ Това беше третият път, когато Исус се яви на учениците си, след като възкръсна от мъртвите.

Исус говори на Петър

¹⁵ Когато се нахраниха, Исус каза на Симон Петър: „Симоне, сине Йоанов, обичаш ли ме повече, отколкото ме обичат тези другите?“

Петър отговори: „Да, Господи, знаеш, че те обичам.“

Исус му каза: „Грижи се за агънцата ми.“

¹⁶ После още веднъж го попита: „Симоне, сине Йоанов, обичаш ли ме?“

Петър отговори: „Да, Господи, знаеш, че те обичам.“

Исус му каза: „Грижи се за овцете ми.“

¹⁷ Трети път го попита: „Симоне, сине Йоанов, обичаш ли ме?“

Петър се натъжи, че за трети път го пита дали го обича и отговори: „Господи, ти знаеш всичко. Знаеш, че те обичам.“

Исус му каза: „Грижи се за овцете ми. ¹⁸ Уверявам те: Когато беше млад, сам завързваше пояса си и отиваше където поискаш, но когато остарееш, ще протегнеш ръцете си и друг ще завърже пояса ти и ще те води не където искаш.“ ¹⁹ (Исус каза това, за да покаже с каква смърт Петър ще прослави Бога.) След като изрече това, Исус му каза: „Следвай ме.“

²⁰ Петър се обърна и видя ученика, когото Исус обичаше, да върви след тях. (Това беше този ученик, който по време на вечерята се облегна назад върху гърдите на Исус и попита: „Господи, кой е този, който ще те предаде?“) ²¹ И когато го видя, Петър каза на Исус: „Господи, а с него какво ще стане?“

²² Исус му каза: „Ако искам той да остане, докато дойда, какво значение има това за теб? Ти ме следвай!“

²³ Така между братята се разнесе мълвата, че този ученик няма да умре. Но Исус не каза, че няма да умре. Само каза: „Ако искам той да остане, докато дойда, какво значение има това за теб?“

²⁴ Това е ученикът, който свидетелства за тези неща и който ги записа. И ние знаем, че казва истината.

²⁵ Има и много други неща, които Исус извърши, но ако се записваха едно по едно, мисля, че целият свят нямаше да може да побере книгите, които щяха да се напишат.